

Vörður tryggingar hf.

Skýrsla um gjaldþol og fjárhagslega stöðu
vegna ársins 2018

Skýrsla um gjaldþol og fjárhagslega stöðu

Vörður tryggingar hf.

Efnisyfirlit

Samantekt	4
A. Rekstur og afkoma félagsins	5
A.1 Rekstur félagsins	5
A.2 Afkoma af vátryggingastarfsemi	7
A.3 Fjárfestingar	9
A.4 Annar rekstur	11
A.5 Aðrar upplýsingar	11
B. Stjórnkerfi Varðar	11
B.1 Almennt yfirlit um stjórnkerfið	11
B.2 Kröfur um viðeigandi þekkingu og hæfni	18
B.3 Áhættustýring og ORSA	18
B.4 Innra eftirlit	20
B.5 Innri endurskoðun	22
B.6 Tryggingastærðfræðingur	23
B.7 Útvistun	23
B.8 Aðrar upplýsingar	24
C. Áhættusnið	24
C.1 Vátryggingaráhætta	24
C.2 Markaðsáhætta	25
C.3 Mótaðilaáhætta	25
C.4 Lausafjáraáhætta	26
C.5 Rekstraráhætta	26
C.6 Aðrar mikilvægar áhættur	27
C.7 Aðrar upplýsingar	28
D. Virði og verðmat skv. Solvency II	28
D.1 Eignir	28
D.2 Vátryggingaskuld	29
D.3 Aðrar skuldbindingar	31
D.4 Aðrar verðmatsaðferðir	31
D.5 Aðrar upplýsingar	31

E. Eiginfjárstýring.....	31
E.1 Eigið fé - Gjaldþol.....	31
E.2 Gjaldþolskrafa SCR og lágmarksgjaldþol MCR.....	32
E.3 Notkun á „duration-based equity risk sub-module“ við útreikning gjaldþolskröfu	34
E.4 Mismunur á staðalformúlu (Standard formula) og eigin líkana (internal model)	34
E.5 Vanefndir á lágmarksgjaldþoli (MCR) og gjaldþolskröfu (SCR).....	34
E.6 Aðrar upplýsingar	34
Niðurlag	35

Samantekt

Vörður tryggingar hf., (hér eftir „Vörður“ eða „félagið“) hefur tekið saman eftirfarandi skýrslu um gjaldþol og fjárhagslega stöðu vegna rekstrarársins 2018. Skýrslan (e. Solvency and Financial Condition Report) er gerð með vísan til laga um váttryggingastarfsemi nr. 100/2006 og með vísan til Guidelines on system of Governance. Í skýrslunni er gerð grein fyrir helstu breytingum sem hafa orðið á árinu 2018. Vörður líftryggingar hf. (hér eftir „Vörður líftryggingar“) er dótturfélag Varðar en allri daglegri starfsemi þess er útvistað til móðurfélagsins og stjórnskipulag Varðar líftrygginga endurspeglast því í stjórnskipulagi Varðar. Í skýrslunni er fjallað efnislega um Vörð á samstæðugrunni þar sem það á við en greint er frá hvoru félagi fyrir sig eftir því sem þurfa þykir.

Vörður tryggingar hf. er alhliða váttryggingafélag sem býður váttryggingalausnir fyrir einstaklinga, fjölskyldur og fyrirtæki. Félagið leggur áherslu á einföld og þægileg váttryggingaviðskipti á samkeppnishæfu verði. Starfsfólk Varðar vinnur markvisst að því að efla þjónustu og vöruframboð og stefnan er að hafa viðskiptavininn í öndvegi. Vörður er í eigu Arion banka og hefur verið það síðan á haustmánuðum 2016. Traust bakland í eiganda hefur verið mikilvægt í stefnumörkun félagsins sérstaklega þegar kemur að stafrænni framtíð og sölumálum en einnig gefast tækifæri til að vinna að ýmsum samlegðaráhrifum í rekstri félaganna.

Engar meiriháttar breytingar urðu á grunnstarfsemi Varðar á tímabilinu. Mikill vöxtur var í iðgjöldum og viðskiptavinum fjölgaði á árinu. Reksturinn var stöðugur og traustur og hagnaður af váttryggingarekstri góður. Góð afkoma skýrist fyrst og fremst af mjög góðum rekstri líftryggingafélagsins og kostnaðarhagræði. Skaðatryggingareksturinn var þungur í upphafi árs og umfram þá árstíðarbundnu sveiflu sem þá er í tjónum þrátt fyrir að félagið yrði ekki fyrir einstöku stórtjóni á tímabilinu. Heldur dró úr tjónatíðni þegar leið á árið þannig að afkoma af skaðatryggingarekstri varð ásættanleg. Afkoma váttryggingastarfseminnar var almennt jákvæð fyrir utan ökutækjatrýggingar en þar héldu meðaltjón áfram að hækka. Náið er fylgst með tjónapróun og áhersla lögð á að aðlaga iðgjöld að tjónakostnaði. Hlutdeild Varðar á váttryggingamarkaði hefur aukist jafnt og þétt á liðnum árum og er ánægjulegt hversu vel einstaklingar og fyrirtæki hafa tekið félaginu sem ferskum valkosti á rótgrónum markaði. Áhersla Varðar á mikil gæði innra starfs og úrvals þjónustu við viðskiptavini hefur skilað félaginu þessum góða árangri.

Niðurstöður ORSA, eigin áhættu- og gjaldþolsmat félagsins sem framkvæmt var á tímabilinu, kalla ekki á breytingar á stjórnkerfinu. Félagið gerir ráð fyrir óbreyttu áhættusniði í grunninn. Vörður mætir þeim gjaldþolskröfum sem til þess eru gerðar og mun, samkvæmt niðurstöðum ORSA, gera það næstu þrjú árin. Félagið stóðst jafnframt þau álagspróf sem gerð voru. Markmið Varðar er að tryggja að nægt eigið fé sé til staðar á hverjum tíma til að standast kröfur um gjaldþol (SCR) og lágmarksgjaldþol (MCR) með hæfilegu öryggisálagi. Fylgst er með þróun gjaldþols- og lágmarks gjaldþolshlutfalls a.m.k. ársfjórðungslega og brugðist við stöðunni eins og þurfa þykir.

Skýrsla þessi byggir á viðmiðunarreglum EIOPA um skýrslugjöf til eftirlitsyfirvalda og opinbera upplýsingagjöf. Til fyllingar viðmiðunarreglum þessum var horft til laga nr. 100/2016 um váttryggingastarfsemi sem tóku gildi 1. október 2016, Solvency II tilskipunarinnar 2009/138/EC, reglugerðar Evrópusambandsins nr. 2015/35 með viðauka, ásamt tæknistöðlum (e. implementing technical standards) 2015/2452.

Í skýrslunni er stjórnkerfi Varðar gerð nokkuð ítarleg skil. Vísað er í fylgiskjöl eftir því sem við á og þegar vísað er í Solvency II skýrslu er átt við skýrslu sem skilað er til Fjármálaeftirlitsins.

Skýrslan miðast við áramótastöðu 2018 og með „tímabili“ er átt við tímabilið 1.1.2018-31.12.2018.

A. Rekstur og afkoma félagsins

A.1 Rekstur félagsins

Vörður tryggingar hf. er íslenskt hlutafélag sem starfar á grundvelli laga nr. 100/2016 um váttryggingastarfsemi og laga nr. 2/1995 um hlutafélög. Félagið hefur starfsleyfi til að reka váttryggingastarfsemi á Íslandi samkvæmt eldri lögum um váttryggingastarfsemi nr. 60/1994 og starfar undir eftirliti Fjármálaeftirlitsins, samanber lög nr. 87/1998. Váttryggingafélög flokkast undir það sem telst eining tengd almannahagsmunum í skilningi laga nr. 79/2008 um endurskoðendur og ársreikningalaga nr. 3/2006. Endurskoðendur ársreiknings 2018 voru Deloitte ehf., samkvæmt ákvörðun aðalfundar í mars 2018. Starfsemi Varðar er eingöngu á Íslandi og er aðsetur félagsins að Borgartúni 25 í Reykjavík en það rekur jafnframt starfsstöðvar að Krossmóum 4 í Reykjanesbæ og að Glerárgötu 34 á Akureyri. Í árslok 2018 störfuðu 93 starfsmenn hjá Verði í 87,3 stöðugildum. Stöðugildum fjölgaði um 3,7 milli ára en í árslok 2017 voru þau 83,6.

Vörður er í eigu Arion banka hf. sem á allt hlutafé félagsins utan einn hlut sem er í eigu Varðar líftrygginga hf.

Vörður er móðurfélag Varðar líftrygginga og á allt útgefið hlutafé í félaginu utan tvo hluti sem eru í eigu Arion banka. Bæði félögin, Vörður og Vörður líftryggingar, hafa sjálfstæða stjórn en dagleg starfsemi líftryggingafélagsins er í umsjón Varðar samkvæmt sérstökum útivistunarsamningi og nær þjónustan til allra þátta í rekstri Varðar líftrygginga, þ.á.m. lykilstarfsviða samkvæmt Solvency II og innra eftirlits.

Aðalstarfsemi Varðar felst í váttryggingarekstri og fjárfestingum en félagið býður váttryggingalausnir fyrir einstaklinga, fjölskyldur og fyrirtæki á Íslandi.

Eftirfarandi þættir eru megin starfsþættir í rekstri samstæðu Varðar:

- Skaðatryggingar
- Líftryggingar
- Fjármálastarfsemi

Starfsemi Varðar gekk vel árið 2018 líkt og undanfarin ár og var reksturinn stöðugur og traustur. Hagnaður samstæðunnar nam 1.558 m.kr. fyrir tekjuskatt en var 1.151 m.kr. árið áður. Að teknu tilliti til skatta var hagnaður ársins 1.246 m.kr. samanborið við 957 m.kr. árið áður. Hagnaðurinn er sá mesti í sögu félagsins en í því sambandi ber að hafa í huga að samstæðan breyttist mikið við kaup á Okkar líftryggingum af Arion banka. Góð afkoma skýrist helst af mjög góðum rekstri líftryggingafélagsins og kostnaðarhagræði. Afkoman af váttryggingastarfseminni var almennt jákvæð fyrir utan ökutækjatrýggingar sem reknar voru með umtalsverðu tapi eins og undanfarin ár. Þrátt fyrir hagfelldar ytri aðstæður er umhverfi váttryggingafélaga á margan hátt krefjandi í efnahagsuppsveiflu sem endurspeglast í fjölgun tjóna og hækkandi kostnaði sem stafar ekki síst af hækkun launa og hærri meðaltjónum. Nú má gera ráð fyrir að toppi hagsveiflunnar sé náð og því til marks fór heldur að draga úr tjónatíðni þegar leið á árið. Náíð er fylgst með tjónaþróun og áhersla lögð á að aðlaga iðgjöld að tjónakostnaði. Mikil samkeppni á tryggingamarkaði, sérstaklega í ökutækjatrýggingum, hefur einnig áhrif á reksturinn.

Hlutdeild Varðar á váttryggingamarkaði hefur aukist jafnt og þétt á liðnum árum og er ánægjulegt hversu vel einstaklingar og fyrirtæki hafa tekið félaginu sem ferskum valkosti á rótgrónum markaði. Fjöldi viðskiptavina samstæðunnar var um 65 þúsund í árslok 2018. Áhersla Varðar á mikil gæði innra starfs og úrvals þjónustu við viðskiptavinum hefur skilað félaginu þessum góða árangri.

Iðgjöld ársins jukust um 11,5% milli ára og námu 10.844 m.kr. samanborið við 9.726 m.kr. árið 2017. Tjón ársins námu 7.831 m.kr. og jukust um 9% milli ára. Fjárfestingatekjur námu 896 m.kr. og lækkuðu

um 24% milli ára og skilaði eignasafnið ásættanlegri ávöxtun í ljósi markaðsaðstæðna. Rekstrarkostnaður var 2.220 m.kr. og lækkaði um 3% frá árinu áður. Kostnaðarhlutfall lækkaði og var 18,3% samanborið við 21,1% árið 2017.

Samsett hlutfall, sem er skilgreint sem tjóna- og rekstrarkostnaður sem hlutfall af iðgjöldum, var 92,3% samanborið við 98,3% árið 2017.

Eftirfarandi tafla sýnir starfsþáttayfirlit samstæðunnar fyrir árið 2018:

2018	Skaða- tryggingar	Persónu- tryggingar	Fjármála- starfsemi	2018 Samtals
Eigin iðgjöld	8.635.172	1.823.457	0	10.458.629
Fjáreignartekjur	508.592	103.111	284.651	896.354
Aðrar tekjur	34.849	26.596	0	61.445
Heildartekjur starfsþátta	9.178.613	1.953.164	284.651	11.416.428
Eigin tjón	(7.189.669)	(448.177)	0	(7.637.846)
Rekstrarkostnaður	(1.512.528)	(533.807)	(174.028)	(2.220.363)
Rekstrarafkoma starfsþátta	476.416	971.180	110.623	1.558.219
Tekjuskattur	41.237	(199.556)	(154.300)	(312.619)
Hagnaður og heildarhagnaður ársins	517.653	771.624	(43.677)	1.245.600
Fjáreignir	7.684.707	1.466.126	6.621.686	15.772.519
Viðskiptavild	205.956	0	0	205.956
Endurtryggingaeignir	143.463	164.688	0	308.151
Viðskiptakröfur og aðrar kröfur	2.301.418	491.421	0	2.792.839
Handbært fé	651.006	67.475	621.558	1.340.039
Aðrar eignir	238.622	85.807	83.700	408.129
Heildareignir	11.225.172	2.275.517	7.326.944	20.827.633
Vátryggingaskuld	11.048.504	2.275.517	0	13.324.021
Aðrar skuldir	444.347	306.697	0	751.044
Heildarskuldir	11.492.851	2.582.214	0	14.075.065

Sambærilegar tölur fyrir árið 2017 má sjá í eftirfarandi töflu:

2017	Skaða- tryggingar	Persónu- tryggingar	Fjármála- starfsemi	2017 Samtals
Eigin iðgjöld	7.535.773	1.762.603	0	9.298.376
Fjáreignartekjur	417.571	92.300	671.495	1.181.366
Aðrar tekjur	36.668	8.251	0	44.919
Heildartekjur starfsþátta	7.990.012	1.863.154	671.495	10.524.661
Eigin tjón	(6.706.306)	(368.977)	0	(7.075.283)
Rekstrarkostnaður	(1.412.825)	(688.245)	(197.236)	(2.298.306)
Rekstrarafkoma starfsþátta	(129.119)	805.932	474.259	1.151.072
Tekjuskattur	2.424	(196.845)	0	(194.421)
Hagnaður og heildarhagnaður ársins	(126.695)	609.087	474.259	956.651
Fjáreignir	7.249.013	982.795	5.801.511	14.033.319
Viðskiptavild	205.956	0	0	205.956
Endurtryggingaeignir	58.820	179.765	0	238.585
Viðskiptakröfur og aðrar kröfur	2.280.860	444.320	0	2.725.180
Handbært fé	254.932	505.885	700.259	1.461.076
Aðrar eignir	226.270	154.521	83.700	464.491
Heildareignir	10.275.851	2.267.286	6.585.470	19.128.607
Vátryggingaskuld	9.861.933	2.267.287	0	12.129.220
Aðrar skuldir	440.918	351.504	0	792.422
Heildarskuldir	10.302.851	2.618.791	0	12.921.642

A.2 Afkoma af vátryggingastarfsemi

Skaðatryggingarekstur

Iðgjöld ársins hjá Verði námu 8.893 m.kr. árið 2018, eins og sjá má í töflunni að neðan, en voru árið á undan 7.809 m.kr. Iðgjaldaukningin nam 13,9% milli ára og helgast hún fyrst og fremst af hækkun meðaliðgjalds. Dregið hefur úr fjölgun viðskiptavina frá því sem mest var vorið 2016 þegar óróleiki var á vátryggingamarkaði. Samræmist það stefnu félagsins að draga úr þeim mikla vexti sem þá varð.

Vátryggingaleg afkoma Varðar batnaði milli árana 2017 og 2018. Tjónshlutfallið, þ.e. hlutfall tjóna af iðgjöldum, lækkaði úr 86,2% í 82,2% og samsett hlutfall, þ.e. hlutfall tjóna- og rekstrarkostnaðar af iðgjöldum, lækkaði úr 107,0% í 100,4%. Ljóst er að hlutfallið er enn of hátt, en það er þó jákvætt að árangur hafi náðst til að nálgast langtímamarkmið félagsins, sem er að samsett hlutfall sé í kringum 95%.

Eignatryggingar

Iðgjöld eignatrygginga hækkuðu um 14,1% og tjón hækkuðu um 23,4% milli ára. Tjónshlutfall hækkaði því úr 61% í 66%, sem er ásættanleg niðurstaða.

Sjótryggingar

Iðgjöld sjótrygginga hækkuðu um 15% milli ára, sem skýrist af auknum farmtryggingum en flokkurinn er lítill og viðkvæmur fyrir sveiflum. Tjónshlutfall hækkaði hins vegar úr 51% í 122,6% sem skýrist að mestu af einu stóru sjótjóni þar sem eldur varð laus í skipi úti á sjó.

Lögbundnar ökutækjatrýggingar

Iðgjöld lögbundinna ökutækjatrýgginga hækkuðu um 11,7% milli ára. Aukningin er tilkomin vegna fjölgunar skírteina og hækkunar meðaliðgjalds. Afkoman batnaði töluvert árið 2018 þar sem tjónshlutfall lækkaði úr 102,9% í 92,1%. Helsta skýringin á batnandi afkomu er að náðst hefur að hækka meðaliðgjald og tíðni tjóna hefur lækkað, sem er jákvætt í þeirri þenslu sem verið hefur í samfélaginu að undanförunu. Hlutfallið er engu að síður enn óásættanlegt og ekki í samræmi við markmið félagsins.

Frjálsar ökutækjatrýggingar

Iðgjöld frjálsra ökutækjatrýgginga hækkuðu um 14,7% milli ára. Ástæðan er fjölgun skírteina og hækkun meðaliðgjalds. Þá hafa fleiri ökutæki verið kaskótryggð samfara mikilli söluaukningu nýrra bíla. Þróun tjónshlutfalls var stöðug milli ára og endaði í 83,9% saman borið við 82,5% árið 2017. Enn er verk að vinna í þessari grein þar sem hlutfallið er ekki í samræmi við markmið félagsins.

Ábyrgðartryggingar

Iðgjöld ábyrgðartrygginga hækkuðu um 16,4% milli ára. Tjón hækkuðu örlítið meira og fór tjónshlutfall úr 51% í 54,3%, sem er mjög góð niðurstaða. Áfram verður þó fylgst með þróun þessarar greinar þar sem þensla í samfélaginu er líkleg til að hækka tjónakostnað.

Slysa- og sjúkratrýggingar

Iðgjöld slysa- og sjúkratrýgginga hækkuðu um 21,8% milli ára. Stór hluti skýringar er að félagið tók á miðju ári 2017 yfir kortatrýggingar fyrir Arion banka og er 2018 fyrsta heila árið sem félagið er með tryggingarnar. Tjón lækkuðu um rúm 7% og því batnaði tjónshlutfallið mikið milli ára, fór úr 84% í 64%. Flokkurinn er sveiflukenndur þar sem nokkuð stór tjón geta orðið, aðallega í slysatryggingu sjómanna. Hlutfall allra stærri tryggingategunda batnaði, fyrir utan ferðatrýggingar, þar sem hlutfallið versnaði.

Skaðatrýggingar samstæðunnar árið 2018 koma fram í eftirfarandi töflu:

	Eigna- tryggingar	Sjó- tryggingar	Lögbundnar ökutækja- tryggingar	Frjálsar ökutækja- tryggingar	Ábyrgðar- tryggingar	Slysa & sjúkra- tryggingar	Samtals
2018							
Iðgjöld ársins	1.706.500	243.096	4.206.978	1.494.123	375.565	866.318	8.892.580
Tjón ársins	(1.127.056)	(298.079)	(3.874.934)	(1.253.139)	(204.042)	(553.896)	(7.311.146)
Rekstrarkostnaður	(349.394)	(22.688)	(726.013)	(242.005)	(63.526)	(108.902)	(1.512.528)
Hluti endurtryggjenda	(112.268)	31.710	(31.543)	(8.445)	8.333	(23.718)	(135.931)
Fjármunatekjur og umboðslaun	63.477	3.369	339.435	56.344	28.683	52.134	543.442
Afkoma fyrir tekjuskatt	181.259	(42.592)	(86.077)	46.878	145.013	231.936	476.417

Sambærilegar tölur fyrir árið 2017 má sjá í eftirfarandi töflu:

2017	Eigna- tryggingar	Sjó- tryggingar	Lögbundnar ökutækja- tryggingar	Frjálsar ökutækja- tryggingar	Ábyrgðar- tryggingar	Slysa & sjúkra- tryggingar	Samtals
Iðgjöld ársins	1.495.808	211.174	3.765.522	1.302.096	322.788	711.266	7.808.654
Tjón ársins	(910.484)	(108.608)	(3.874.214)	(1.074.305)	(166.011)	(596.640)	(6.730.262)
Rekstrarkostnaður	(326.363)	(21.192)	(678.156)	(226.052)	(59.339)	(101.723)	(1.412.825)
Hluti endurtryggjenda	(87.887)	(37.712)	(46.688)	(11.563)	(29.879)	(35.196)	(248.925)
Fjármunatekjur og umboðslaun	55.399	2.496	277.397	46.377	26.175	46.395	454.239
Afkoma fyrir tekjuskatt	226.473	46.158	(556.139)	36.553	93.734	24.102	(129.119)

Líftryggingarekstur

Árið 2018 var annað rekstrarár sameinaðs félags Okkar líftrygginga og Varðar líftrygginga. Iðgjaldavöxtur nam 1,7% á árinu sem er undir markmiðum og ekki ásættanlegur.

Vátryggingaleg afkoma Varðar líftrygginga batnaði á árinu. Tjónshlutfall hækkaði reyndar lítillega, fór úr 23% í 26,6% en er áfram óvenju lágt og ekki líklegt til að vera viðvarandi. Kostnaðarhlutfall lækkaði nokkuð sem leiddi til þess að samsett hlutfall, þ.e. hlutfall tjóna- og rekstrarkostnaðar af iðgjöldum, lækkaði úr 62,8% í 55,5%. Hlutfallið er vel undir markmiði félagsins, sem er að halda því undir 85%.

Vörður líftryggingar selur viðskiptavinum sínum persónuþryggingar sem að stórum hluta eru líf- eða heilsuþryggingar en einnig afkomuþryggingar vegna örorku og slysaþryggingar launþega.

Afkoma vátryggingagreina hjá Verði líftryggingum skiptist á eftirfarandi hátt á árunum 2018 og 2017:

Rekstrarstarfsþættir	Skaðatryggingar		Líftryggingar		Samtals	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Iðgjöld ársins	103.966	97.054	1.847.238	1.820.794	1.951.204	1.917.848
Hluti endurtryggjenda	(30.746)	(18.768)	(97.001)	(136.463)	(127.747)	(155.231)
Eigin iðgjöld	73.220	78.286	1.750.237	1.684.331	1.823.457	1.762.617
Fjárfestingatekjur	3.732	5.311	99.379	86.989	103.111	92.300
Þókn.tekjur og ágóðahlutdeild	0	0	26.596	8.251	26.596	8.251
Heildartekjur starfsþáttar	76.952	83.597	1.876.212	1.779.571	1.953.164	1.863.168
Tjón ársins	(23.791)	40.501	(496.091)	(481.490)	(519.882)	(440.989)
Hluti endurtryggjenda	7.113	544	64.592	71.468	71.705	72.012
Eigin tjón	(16.678)	41.045	(431.499)	(410.022)	(448.177)	(368.977)
Rekstrarkostnaður	(38.167)	-33.813	(495.640)	(654.445)	(533.807)	(688.258)
Rekstrarafkoma starfsþáttar	22.107	90.829	949.073	715.104	971.180	805.933

A.3 Fjárfestingar

Afkoma af fjármálastarfsemi Varðar árið 2018 var jákvæð um 110,6 m.kr. samanborið við 474,3 m.kr. jákvæða afkomu árið 2017. Rekstrarkostnaður af þessum hluta starfseminnar var 174 m.kr. en nam 197,2 m.kr. árið áður. Hagnaður af fjármálastarfsemi var færður til hækunar á eigin fé samstæðunnar.

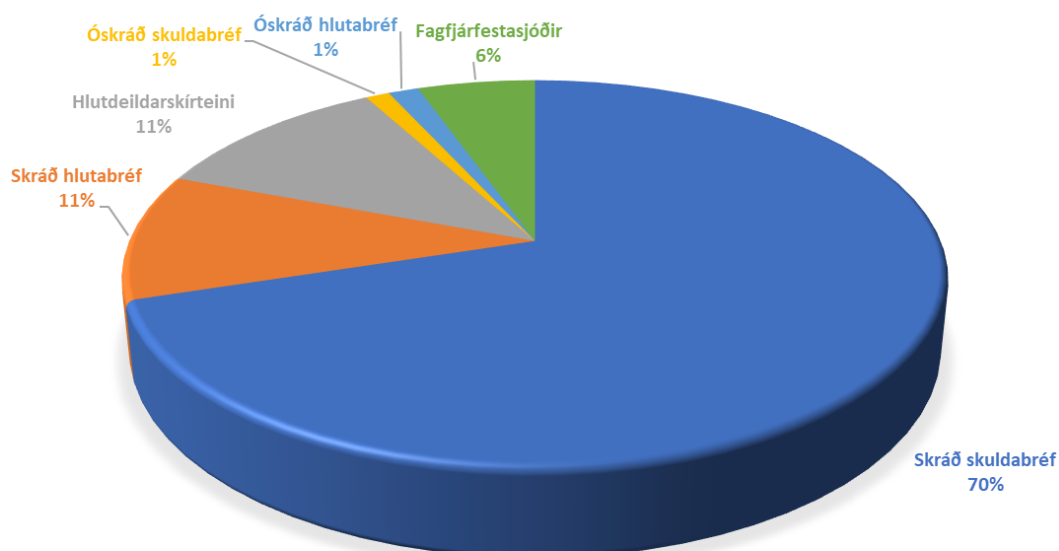
Fjárfestingatekjur samstæðunnar námu 900 m.kr. og drógust saman um 24% milli ára. Eignasafnið skilaði viðunandi ávöxtun í ljósi markaðsaðstæðna og m.t.t. áhættuvilja eða 5% nafnávöxtun. Fjárfestingatekjur eins og þær eru birtar í ársreikningi félagsins vegna síðustu tveggja rekstrarára má sjá í eftirfarandi töflu:

Fjárfestingatekjur	2018	2017	Breyting
Vaxtatekjur sundurliðast þannig:			
Vextir og verðbætur af verðbréfum	537.053	476.840	13%
Vextir og verðbætur af bankainnstæðum	58.672	108.924	-46%
Vextir af viðskiptakröfum	155.670	162.476	-4%
Vaxtatekjur samtals	751.395	748.240	0%
Fjáreignatekjur sundurliðast þannig:			
Gangvirðisbreytingar fjárfestinga	140.405	422.140	-67%
Aðrar tekjur eða gjöld af fjárfestingum	28.674	35.236	-19%
Fjárvörsluþóknarir	(24.120)	(24.250)	-1%
Fjáreignatekjur samtals	144.959	433.126	-67%
Fjárfestingatekjur samtals	896.354	1.181.366	-24%

Verðbréfaeignir samstæðunnar námu 14.793 m.kr. í lok árs 2018 sem var 5,4% aukning frá fyrra ári. Bókfært verð fjáreigna greinist með eftirfarandi hætti:

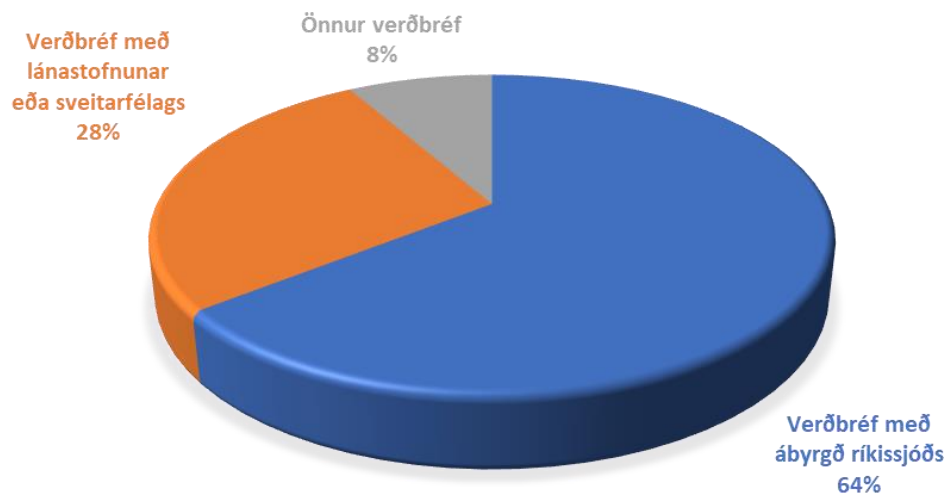
	2018	2017	Breyting
Skráð skuldabréf	11.602	8.891	24%
Skráð hlutabréf	1.672	1.544	8%
Hlutdeildarskírteini	1.784	2.233	-20%
Óskráð skuldabréf	175	196	-11%
Óskráð hlutabréf	221	470	-53%
Fagfjárfestasjóðir	858	699	23%
Fjáreignir samtals	15.772	14.033	12%

Hlutfallsleg samsetning eignaflokka í eignsafni samstæðunnar er eftirfarandi:

Skráð skuldabréf í Kauphöll Íslands greinast þannig:

	2018	2017	Breyting
Verðbréf með ábyrgð ríkissjóðs	7.117.775	6.737.323	6%
Verðbréf með lánastofnunar eða sveitarfélags	3.030.270	1.969.209	54%
Önnur verðbréf	913.903	184.712	395%
Skuldabréf skráð í Kauphöll Íslands samtals	11.061.948	8.891.244	24%

A.4 Annar rekstur

Ekki var um aðra meiriháttar starfsemi að ræða hjá Verði utan váttrygginga- og fjármálarekstrar og eru því engar breytingar á milli ára hvað það varðar.

A.5 Aðrar upplýsingar

Það eru engar meiriháttar upplýsingar sem snúa að rekstri félagsins og vert er að geta um aðrar en þær sem þegar hefur verið fjallað um í köflum A.1-A.3 hér að framan.

B. Stjórnkerfi Varðar

B.1 Almenn yfirlit um stjórnkerfið

Lýsing á stjórnkerfi félagsins

Stjórnkerfi og skipulag Varðar tekur mið af lögum um váttryggingastarfsemi og hlutafélög. Samþykktir Varðar hafa að geyma ýmsar formreglur s.s. um starfsemi félagsins og uppbyggingu. Samþykktir Varðar og Varðar líftrygginga er að finna á heimasíðu Varðar¹.

Stjórnarhættir Varðar taka mið af lögum um hlutafélög og þeim skyldum sem lagðar eru á váttryggingafélög samkvæmt lögum um váttryggingastarfsemi. Váttryggingafélögum ber samkvæmt lögum að fara eftir leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja og samkvæmt staflíð d. í 9. tl. 1. mgr. 2. gr. laga um ársreikninga nr. 3/2006 teljast váttryggingafélög eining tengd almannahagsmunum. Vörður fylgir þannig leiðbeiningum Viðskiptaráðs, Samtaka atvinnulífsins og Nasdaq Iceland um stjórnarhætti fyrirtækja, 5. útgáfu 2015. Stjórnarháttum Varðar er lýst í stjórnarháttayfirlýsingu, sem birt er á

¹ <https://vordur.is/vordur/starfsemi-vardar/stjorn-og-skipurit-vardar/>

heimsíðu. Vörður var í fyrsta sinn árið 2018 tilnefnt sem fyrirmyndarfyrtæki í góðum stjórnarháttum af Rannsóknarmiðstöð í stjórnarháttum við Háskóla Íslands. Ítarleg úttekt var gerð á haustmánuðum á stjórnháttum s.s. starfsháttum stjórnenda, stjórnar og undirnefnda sem skilaði þessari niðurstöðu.

Eins og kveðið er á um í lögum um hlutafélög og samþykktum Varðar fer hluthafafundur með æðsta vald í málefnum félagsins, en þar fara hluthafar með ákvörðunarvald. Arion banki er aðalhluthafi Varðar og fer bankinn með atkvæðavald í samræmi við eignarhlut sinn eða 99,9%. Vörður er aðalhluthafi Varðar líftrygginga og fer með atkvæðavald í samræmi við sinn eignarhlut í félaginu sem er 99,95%. Aðalfundur skal haldinn fyrir lok mars ár hvert samkvæmt samþykktum þar sem ný stjórn er kjörin fyrir komandi starfsár.

Innra stjórnkerfi Varðar tekur mið af stærð og er byggt upp á stjórn, forstjóra, fjórum framkvæmdastjórum, fjárfestingarráði, öryggisnefnd, gæðastjóra og lykilstarfsviðum þ.e. áhættustýringu, tryggingastærðfræðingi, regluvörslu og innri endurskoðun. Undir stjórn Varðar starfar endurskoðunarnefnd og starfskjaranefnd. Forstjóri og framkvæmdastjórar skipa framkvæmdastjórn og stýrir hún daglegri starfsemi. Samkvæmt skipuriti sem breytt var á árinu stýrir framkvæmdastjórn nú fjórum sviðum félagsins í stað fimm árið 2017. Verkefni innan sviða skiptist niður á deildir. Lykilstarfsvið váttryggingastarfsemislaða eru sérstaklega skilgreind í skipuritinu en nýtt skipurit var samþykkt á haustmánuðum 2018. Farið verður betur yfir breytingar á stjórnkerfinu hér síðar í kaflanum **skipulag og breytingar á stjórnkerfi**.

Stjórn

Stjórn Varðar er skipuð fimm mönnum sem kjörnir eru á aðalfundi ár hvert. Stjórn skiptir með sér verkum og velur stjórnarformann og varaformann á fyrsta fundi nýkjörinnar stjórnar. Stjórn setur sér starfsreglur, en félagið hefur sett almennar siðareglur fyrir starfsemina. Stjórn setur sér fundaáætlun fyrir árið sem byggir meðal annars á starfsreglum stjórnarinnar. Stjórnarfundir eru haldnir, samkvæmt starfsreglum, að jafnaði mánaðarlega. Árið 2018 voru haldnir tólf stjórnarfundir í stjórn Varðar. Fundir stjórnar eru boðaðir með fyrirfram ákveðinni dagskrá í samræmi við starfs- og fundaáætlun og fundargögn eru afhent í stjórnarvefgátt² tímanlega fyrir fundi. Haldin er fundargerð um alla fundi stjórnar og þar eru ákvarðanir stjórnar bókaðar. Að jafnaði sitja stjórnarfundir forstjóri og yfirlögfræðingur sem jafnframt er ritari stjórnar. Framkvæmdastjórar, forstöðumenn og/eða aðrir utanaðkomandi sérfræðingar eru kallaðir inn á stjórnarfundum eftir atvikum og þörfum hverju sinni til að kynna einstök mál á sínum sviðum. Samkvæmt samþykktum félagsins og starfsreglum stjórnar ræður meirihluti niðurstöðu, en falli atkvæði jöfn ræður atkvæði formanns.

Helstu verkefni stjórnar, verkaskipting og ábyrgð eru skilgreind í starfsreglum stjórnar sem eru aðgengilegar á heimasíðu³, en þær byggja á leiðbeiningum Viðskiptaráðs Íslands um stjórnarhætti fyrirtækja. Stjórn fer með æðstu málefni félagsins á milli hluthafafunda, með þeim takmörkunum sem leiða af lögum, samþykktum og reglum þess. Í því felst m.a. að stjórn skuli annast skipulag félagsins og að starfsemin sé jafnan í góðu horfi, auk þess sem hún skal hafa eftirlit með reikningshaldi. Helstu verkefni stjórnar er að hafa eftirlit með starfsemi félagsins og hafa almennt eftirlit með rekstri og stjórnendum þess. Stjórn, í samstarfi við framkvæmdastjórn félagsins, leggur línurnar varðandi stefnu og framtíðarsýn félagsins, setur markmið og skilgreinir áhættuviðmið, bæði til skemmri og lengri tíma. Að auki er eitt meginverkefni stjórnar að sjá til þess að hjá félaginu sé virkt kerfi innra eftirlits, að það sé formlegt og skjalfest, og jafnframt að sjá til þess að félagið starfi í samræmi við lög og reglur. Upplýsingar um stjórnarmenn og stjórnarhætti almennt má finna í stjórnarháttayfirlýsingu félagsins.

² Rafræn aðgangsstýrð gagnagátt fyrir stjórnarmeðlimi.

³ <https://vordur.is/vordur/starfsemi-vardar/stjorn-og-skipurit-vardar/>

Stjórn Varðar líftrygginga er skipuð þremur mönnum sem kjörnir eru á aðalfundi ár hvert. Stjórn Varðar líftrygginga fundar að jafnaði mánaðarlega samkvæmt starfsreglum sínum og árið 2018 fundaði stjórnin tíu sinnum. Samkvæmt starfsreglum stjórnna beggja félaga á stjórn Varðar líftrygginga fulltrúa í bæði endurskoðunarnefnd og starfskjaranefnd. Starfsreglur Varðar líftrygginga eru samhljóða og umfjöllun um helstu ábyrgðarhlutverk og verkefni stjórnar eru þau sömu og fjallað hefur verið um hér að framan, enda um sjálfstætt félag að ræða.

Undirnefndir stjórnar

Á grundvelli laga nr. 3/2006 um ársreikninga er starfandi **endurskoðunarnefnd** hjá Verði. Nefndin, sem starfar í umboði og á ábyrgð stjórnar, er skipuð þremur aðilum. Árlega skipar nýkjörin stjórn í nefndina til eins árs í senn fyrir komandi starfsár og eigi síðar en innan mánaðar eftir aðalfund. Eins og fram hefur komið eiga fulltrúar beggja stjórnna fulltrúa í endurskoðunarnefnd. Þess er gætt að ávallt sé einn aðili sem uppfyllir þau hæfisskilyrði sem tilgreind eru í 3. mgr. 108. gr. a. laga um ársreikninga um að hafa staðgóða þekkingu og reynslu á sviði reikningsskila eða endurskoðunar. Ef slíkan sérfræðing er ekki að finna í stjórnnum Varðar er sá aðili utanaðkomandi. Endurskoðunarnefndin hélt níu fundi á starfsárinu 2018-2019. Fundirnir voru flestir skipulagðir fyrirfram samkvæmt starfs- og fundaáætlun en að auki voru haldnir sérstakir eftirlitsfundir þar sem tilefni þótti til að kanna einstök mál. Stjórn hefur aðgang að fundargerðum nefndarinnar, sem og að öðrum gögnum sem nefndin fær aðgang að, til að sinna hlutverki sínu. Auk þess skilar nefndin árlegri skýrslu til stjórnar í lok hvers starfsárs. Helstu verkefni endurskoðunarnefndar eru skilgreind í starfsreglum hennar sem finna má á heimasíðu Varðar en þau helstu eru eftirfarandi:

1. Eftirlit með vinnuferli við gerð reikningsskila
2. Eftirlit með fyrirkomulagi og virkni innra eftirlits, innri endurskoðunar og áhættustýringu
3. Eftirlit með endurskoðun ársreiknings
4. Mat á óhæði endurskoðanda eða endurskoðunarfyrtækis og eftirlit með öðrum störfum endurskoðanda eða endurskoðandafyrtækis
5. Setja fram tillögu um val á endurskoðanda eða endurskoðunarfyrtækis

Árið 2018 var að auki starfandi starfskjaranefnd. Hana skipuðu þrjú stjórnarmenn, Vörður tryggingar átti tvo fulltrúa og Vörður líftryggingar átti einn fulltrúa. Starfsreglur starfskjaranefndar voru uppfærðar lítillega á tímabilinu, staðfestar af stjórnnum beggja félaga og birtar á heimasíðu. Helsta verkefni nefndarinnar er samkvæmt starfsreglum að undirbúa ákvarðanir stjórnar um almenna starfskjarastefnu félagsins, um starfskjör forstjóra og stjórnarmanna í samræmi við ákvæði 79. gr. a. hlutafélagalaga nr. 2/1995.

Nefndin fundaði þrisvar á starfsárinu 2018-2019. Óbreytt starfskjarastefna var lögð fyrir stjórn og samþykkt á aðalfundi í mars 2019 en hún var allmikið uppfærð árið á undan. Nánar er fjallað um starfskjarastefnu undir sérstökum lið um starfskjarastefnu.

Ekki voru aðrar undirnefndir stjórnar starfandi á árinu 2018.

Stjórnendur

Forstjóri Varðar er ráðinn af stjórn og starfar í hennar umboði. Hann fer með prókúru félagsins og hefur heimildir til að skuldbinda það en útdeilir ábyrgð út frá stöðumboði sínu. Forstjóri ber ábyrgð á daglegum rekstri og skal fara eftir stefnu og fyrirmælum stjórnar. Hann fer með ákvörðunarvald í öllum málefnum félagsins sem ekki eru öðrum falin samkvæmt lögum eða t.d. í reglum stjórnar. Forstjóri Varðar er jafnframt forstjóri Varðar líftrygginga og ber þannig einnig ábyrgð á daglegum rekstri þess félags. Þar sem öll dagleg starfsemi þess félags er útvistuð til móðurfélagsins Varðar, er forstjóri eini starfsmaður félagsins og er verkefnum úthlutað til annarra stjórnenda eftir því sem við á.

Framkvæmdastjórn Varðar skipa framkvæmdastjórar fjögurra sviða ásamt forstjóra. Framkvæmdastjórar búa yfir sérþekkingu, fjölbreyttri menntun og starfsreynslu sem nýtist félaginu við alla ákvarðanatöku. Þeir bera ábyrgð hver á sínu sviði og funda að jafnaði vikulega þar sem fundargerðir eru haldnar. Fundirnir eru ætlaðir til upplýsingagjafar þar sem framkvæmdastjórnin fær m.a. upplýsingar um verkefni innan einstakra sviða ásamt því að samþætta þjónustuframboð félagsins í samræmi við stefnu þess. Á fundunum eru einnig teknar ákvarðanir um rekstrarmál sem geta gengið þvert á sviðin.

Skipulag

Skipulag Varðar tók breytingum til einföldunar á haustmánuðum 2018. Fram að því voru starfrækt fimm rekstrarsvið: Tjónasvið, Sölu- og þjónustusvið, Vátryggingasvið, Fjármálasvið og Mannauðssvið. Eftir breytingarnar eru sviðin fjögur: Ráðgjöf og þjónusta, Tjón og stofnstýring, Fjármál og tækni og Mannauður, auk skrifstofu forstjóra sem er stoðeining. Fyrirkomulagið breyttist því talsvert og verður hér gerð grein fyrir helstu breytingum.

Lykilstarfsviðum var ýmist útvistað til sérfræðinga eða sinnt af starfsmönnum félagsins sem staðsettir eru á skrifstofu forstjóra.

Ráðgjöf og þjónusta

Ráðgjöf og þjónusta ber ábyrgð á sölu og þjónustu Varðar til einstaklinga, fyrirtækja og stofnana. Umboð, útibú og samstarfsaðilar heyra jafnframt undir sviðið sem áður hét *Sölu- og þjónustusvið*.

Starfsemi sviðsins skiptist þannig:

- **Þjónustumiðja** sér um viðskiptaumsjón en undir hana fellur öll þjónusta og ráðgjöf, almenn upplýsingagjöf, s.s. vegna innheimtu, og sala á persónu- og skaðatryggingum til nýrra og núverandi viðskiptavina auk grunnþjónustu vegna tjóna. Viðskiptavinir geta því leitað á einn og sama staðinn, óháð tegund þjónustu.
- **Fyrirtækjaþjónusta** sér um þjónustu, ráðgjöf og sölu til lögaðila, nýrra og núverandi viðskiptavina.
- **Sölusvið** hefur umsjón yfir söluverktökum sem sinna ráðgjöf og sölu til nýrra viðskiptavina.
- **Markaðsdeild** hefur umsjón með markaðs- og kynningarmálum félagsins ásamt ýmiss konar ytri og innri rannsóknum.
- **Áhættumat persónutrygginga** hefur umsjón með áhættumati og útgáfu vátrygginga, en ber að auki ábyrgð á samskiptum við lækna og aðrar heilbrigðisstofnanir vegna áhættumats.

Tjón og stofnstýring

Með breytingunni sem gerð var á tímabilinu voru verkefni stofnstýringar, sem áður tilheyrðu vátryggingasviði, færð undir tjónasvið og heitir sviðið nú Tjón og stofnstýring.

Starfsemi sviðsins skiptist í fimm teymi auk lögfræðiþjónustu:

- **Ökutækjatjón**, sem sér um ökutækjatjón, fyrir utan líkamstjón, vinnuvéla- og eftirvagnatjón.
- **Muna- og ábyrgðartjón**, sem sér um önnur eignatjón en fasteigna-, skipa-, farm- og ökutækjatjón, auk gæludýra- og ábyrgðartjón í frjálsri ábyrgðartryggingu.
- **Sjúkra- og slysatjón**, sem sér um frítímaslys, vinnuslys, slys og veikindi á ferðalögum og tjón sem falla undir Vörð líftryggingar, auk þess sem teymið sér um meðferð matsbeiðna líkamstjóna.
- **Fasteigna- og sjóttjón**, sem sér um brunatjón, fasteignatjón, skipatjón og farmtjón.
- **Stofnstýring**, sem sér m.a. um endurnýjun vátrygginga, verðlagningu og iðgaldaskrár, afkomugreiningar og áhættumat ásamt ýmsum greiningum og gagnavinnslu.

Lögfræðipjónusta starfar þvert á teymin og sér um skaðabótauppgjör vegna líkamstjóna, réttaraðstoð, starfsábyrgðartryggingar, sök og sakarskiptingu ökutækjatjóna, svikamál og endurkröfur. Þá veitir lögfræðipjónustan stuðning við túlkun skilmála og lögfræðileg úrlausnarefni annarra teyma sviðsins auk þess að sjá um mál sem fara fyrir Tjónanefnd og Úrskurðarnefnd í váttryggingamálum.

Fjármál- og tækni

Undir Fjármál og tækni heyrir reikningshald, greiðslupjónusta og rekstur félagsins, s.s. rekstur upplýsingatæknideildar, rekstur húsnæðis og önnur rekstrarmál auk gæðamála. Reikningshald sér um bókhald og greiðslur, bæði vegna tjóna og kostnaðar, og um ýmis skýrsluskil til eiganda og opinberra aðila. Reikningshald ber ábyrgð á mánaðarlegum uppgjörum og útreikningum ýmissa lykiltalna er varða rekstur. Uppgjörupplýsingar eru t.d. sendar stjórn Varðar fyrir hvern stjórnarfund, ásamt yfirliti yfir stöðu og þróun vanskila. Greiðslupjónustusvið hefur sér deildarstjóra en helstu verkefni þess eru innheimta iðgjalda. Á árinu voru verkefni þróunarstjóra, sem m.a. ber ábyrgð á stafrænni þróun, og verkefni rekstrar og þróunar á sviði upplýsingatækni, sameinuð undir Tækni sem hefur sinn forstöðumann.

Gæðastjóri heyrir nú undir Fjármál og tækni og stýrir hann gæðastarfi félagsins, heldur utan um verkferla í gæðakerfi og sinnir innra eftirliti ásamt framkvæmdastjórum. Gæðaráð er starfandi og ber ábyrgð á gæðastjórnun félagsins. Ákvarðanatáka í gæðamálum og ábyrgð á viðhaldi gæðakerfis er á hendi gæðaráðs sem og ákvarðanir varðandi úrbótaverkefni og mat á árangri í gæðamálum.

Gæðastjóri er jafnframt öryggisstjóri en öryggisnefnd er starfandi hjá Verði og ber hún ábyrgð á að stjórna innleiðingu, eftirfylgni og rétttri notkun öryggisreglna í upplýsingatæknimálum. Nefndin er samráðsveitvangur öryggismála hjá félaginu, hún samræmir mótun og stefnu viðmiðunarreglna, gerir tillögur um upplýsinga- og öryggismarkmið, áætlanir og stefnur. Öryggisnefndin ber ábyrgð á fylgni við leiðbeinandi tilmæli nr. 2/2014 um rekstur upplýsingatæknikerfa og sér til þess að Vörður uppfylli kröfur tilmælanna með vottun á ISO/IEC 27001:2013.

Mannauðssvið

Mannauðssvið hefur á að skipa einum starfsmanni sem er mannauðsstjóri Varðar. Sviðið heldur m.a. utan um allar ráðningar starfsmanna til félagsins, uppsagnir, hæfnisgreiningar, fræðslumál og þjálfun, auk mála sem snúa að jafnrétti, einelti, siðferði og samfélagslegri ábyrgð. Þá heldur sviðið utan um launa- og kjaramál, orlofsmál, velferð og vinnuvernd starfsmanna, vinnustaðagreiningar og aðrar mælingar í mannauðsmálum. Til að viðhalda virkri starfsmannastefnu notar Vörður ýmis mælitæki til að fá upplýsingar um stöðu félagsins á þeim sviðum sem starfsmannastefnan tekur til.

Skrifstofa forstjóra

Árið 2017 voru nokkur verkefni færð beint undir ábyrgð forstjóra. Á skrifstofu forstjóra eru auk lykilstarfsviða; forstöðumaður fjárfestinga og forstöðumaður verkefnastofu, sem er nýtt starfssvið á árinu 2018.

Árið 2018 var skipun lykilstarfsviða með eftirfarandi hætti:

Starfsvið **innri endurskoðunar** er í höndum innri endurskoðunar Arion banka, en starfsviðinu er útvistað með sérstökum útivistunarsamningi. Hlutverk og helstu verkefni eru hefðbundin, þ.e. að veita óháða og hlutlæga staðfestingu á virkni innra eftirlits félagsins, auk þess að veita ráðgjöf sem er ætlað að bæta starfsemi þess. Reglulega tekur innri endurskoðandi m.a. út virkni áhættustýringar og regluvörslu, þ.e. fylgni við lög og reglur. Árlega leggur innri endurskoðun fram áætlun, vinnur endurskoðun sína það árið miðað við áætlunina og skilar skýrslu til stjórnar í kjölfarið. Um nánara hlutverk og verkefni innri endurskoðunar er fjallað í kafla B.5.

Starfsviði **tryggingastærðfræðings** hjá Verði er útvistað til TBG ehf., Bjarna Guðmundssonar, sem starfar sem verktaki á grundvelli útvistunarsamnings. Meginverkefni hans eru skilgreind í útvistunarsamningi. Um hlutverk tryggingastærðfræðings er nánar fjallað í kafla B.6.

Áhættustjóri ber ábyrgð á áhættustýringu Varðar, eftirfylgni áhættustefnu auk upplýsingagjafar til stjórnar og stjórnenda. Meginhlutverk áhættustjóra er að yfirfara og samþykkja mat framkvæmdastjóra á áhættum sem skráðar hafa verið á viðkomandi sviðum. Hann hefur yfirumsjón með árlegu eigin áhættu- og gjaldþolsmati félagsins (ORSA), ásamt Solvency II skýrsluskilum til Fjármálaeftirlitsins.

Yfirlögfræðingur Varðar sinnir **regluvörslu**. Starfsvið regluvörslu felur í sér ráðgjöf til stjórnar um fylgni við lög um váttryggingastarfsemi og reglur og önnur stjórnvaldsfyrirmæli á grundvelli þeirra. Regluvörður skal meta áhrif lagabreytinga á starfsemi félagsins og eftir því sem við á, koma á og fylgja og innleiða stefnu stjórnar um reglufylgni. Hann skal einnig meta lagalega áhættu við áhættusjálfsmat. Hlutverkinu eru gerð betri skil hér á eftir í kafla B.4. um innra eftirlit.

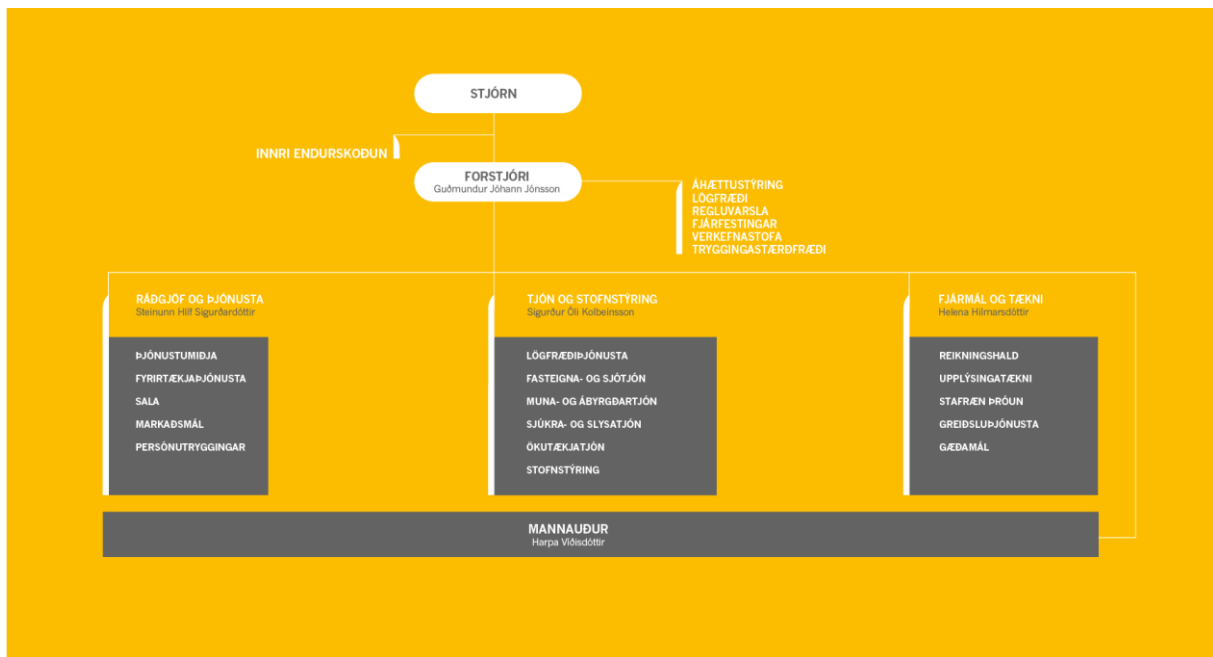
Forstöðumaður fjárfestinga skipuleggur og ber ábyrgð á umsýslu og ávöxtun eignasafns Varðar (fjárfestingaeignir). Hann tryggir að unnið sé í samræmi við sett markmið og samþykka fjárfestingarstefnu og er virkur þátttakandi í áhættustýringu Varðar. Fjárfestingarráð er skipað forstjóra, fjármálastjóra og forstöðumanni fjárfestinga. Ráðið fundar reglulega og tekur ákvarðanir um stærri fjárfestingar og áherslur í eignasafninu, svo sem líftíma og verðtryggingarhlutfall. Allar óskráðar fjárfestingar þarf að leggja fyrir fjárfestingarráð til ákvörðunar.

Forstöðumaður verkefnastofu heyrir undir forstjóra eins og að framan greinir en um er að ræða nýtt starfsvið og teymi hjá félaginu sem formlega var sett á laggirnar með nýju skipuriti á haustmánuðum 2018. Verkefnastofa heldur utan um stærri verkefni, stýrir þeim og tryggir þannig yfirsýn og betri forgangsröðun verkefna.

Breyting á stjórnkerfi Varðar árið 2018

Talsverðar breytingar voru gerðar á skipuriti og stjórnskipulagi félagsins í kjölfar breytts eignarhalds árið 2017 eins og greint var frá í síðustu skýrslu. Sem hluti af stefnumótun félagsins sem unnin var með stjórn og fór að mestu fram á vormánuðum 2018 var skipulag og skipurit Varðar rýnt og ákvörðun tekin um að fækka meginrekstrarsviðum. Skipulag var einfaldað til muna og sviðunum fækkað í fjögur úr fimm frá og með hausti 2018. Fram að því voru starfrækt fimm rekstrarsvið. Eftir breytinguna eru sviðin fjögur auk skrifstofu forstjóra sem er rekið sem stoðeining. Fyrirkomulagið breyttist því talsvert og hefur hér að framan verið gerð grein fyrir helstu ábyrgðarþáttum hvers og eins sviðs. Samhliða þessum breytingum voru gerðar breytingar á ábyrgðarhlutverkum annarra sviða samanber það sem að framan greinir og verkefni flutt á milli. Með nýju skipuriti hefur félagið verið eflt og er nú enn betur í stakk búið til að einbeita sér að grunnrekstri sínum, sem er þjónusta við viðskiptavinum og sala váttrygginga. Að auki er félagið betur undirbúið til þess að mæta auknum kröfum sem fylgja m.a. nýjum lögum um váttryggingastarfsemi sem og að mæta kröfum annarra laga sem innleidd eru á íslenskan markað frá Evrópu.

Stjórn Varðar samþykkti á haustmánuðum 2018 nýtt skipurit fyrir félagið sem birt er á heimasíðu Varðar og sjá má á myndinni hér fyrir neðan:

Starfskjarastefna

Starfskjarastefna er í gildi hjá Verði eins og kveðið er á um í hlutafélagalögum nr. 2/1995, sbr. 79. gr. a. og byggir hún á gildum félagsins og reglum um góða stjórnarhætti fyrirtækja. Stefnan tryggir einnig ákveðin réttindi sem fram koma í lögum nr. 10/2008, sbr. 19.-22. gr. um jafna stöðu og jafnan rétt kvenna og karla. Megininntak starfskjarastefnunnar er að gera það eftirsóknarvert að starfa hjá Verði og skipa félaginu þannig í fremstu röð á íslenskum markaði. Til að svo megi verða er nauðsynlegt að svigrúm sé til þess að bjóða samkeppnishæf laun og aðrar greiðslur sambærilegar við það sem gerist í starfsumhverfi félagsins og skal við ákvörðun um greiðslur horft til umsvifa, ábyrgðar og árangurs en einnig gæta að jafnlaunasjónarmiðum.

Starfskjarastefnan nær til helstu grundvallaratriða hvað varðar starfskjör forstjóra og annarra æðstu stjórnenda. Jafnframt er kveðið á um starfskjör stjórnarmanna og að þóknun þeirra skuli taka mið af þeirri ábyrgð sem starfinu fylgir, vinnuframlagi og afkomu en þóknunin skal ákveðin á aðalfundi ár hvert.

Í starfskjarastefnunni er kveðið á um að starfskjör, bæði forstjóra og æðstu stjórnenda, skuli taka mið af menntun, reynslu, hæfni, ábyrgð og umfangi starfsins sem og árangri félagsins og er tilgreint að gengið skuli frá skriflegum ráðningasamningum í öllum tilvikum. Í stefnunni er einnig tilgreint að sérstakar aðstæður geti leitt af sér nauðsyn þess að gera sérstakan starfslokasamning við forstjóra sem getur falið í sér lífeyris- eða starfslokagreiðslur. Almennt gilda hins vegar ákvæði ráðningarsamnings um eftirlaunagreiðslur eða greiðslur vegna starfsloka.

Starfskjarastefnan gerir að lokum ráð fyrir því að stjórn sé heimilt að setja á kaupaukakerfi sem náð geti til allra starfsmanna. Skilyrði er að kaupaukakerfið skuli borið undir hluthafafund til samþykktar áður en það tekur gildi.

Yfirlit yfir viðskipti við tengda aðila má sjá í eftirfarandi töflu:

Viðskipti við tengda aðila	2018	2017
Sala á váttryggingasamningum og annarri þjónustu:		
Hluthafar og tengd félög	314.326	105.953
Lykilstarfsmenn og stjórnarmenn	8.106	7.862
Samtals	322.432	113.815
Kaup á þjónustu:		
Hluthafar og tengd félög	33.688	23.713
Dótturfélag	0	70.282
Samtals	33.688	93.995

B.2 Kröfur um viðeigandi þekkingu og hæfni

Í skriflegu verkferli sem Vörður hefur sett sér um ráðningar kemur fram að ávallt er leitast við að ráða hæft starfsfólk með menntun og reynslu er nýtast mun í starfi hjá félaginu. Þar kemur einnig fram að ákvarðanir um ráðningar skulu byggðar á rökum og tryggt að samræmi sé í þeim ákvörðunum. Ferlinu er fylgt, hvort sem ráðið er í stjórnunarstöður eða almenn störf. Mannauðsstjóri ber ábyrgð á ráðningarmálum í samvinnu við forstjóra og aðra stjórnendur. Starfslýsingar eru til um öll störf og í þeim eru settar fram hæfiskröfur. Settar hafa verið skriflegar reglur þar sem hæfiskröfur stjórnenda og lykilstarfsviða eru útlistaðar, þ.e. til viðbótar við þær almennu starfslýsingar og kröfur sem lög um váttryggingastarfsemi gera ráð fyrir. Í samræmi við nýjar kröfur laga hefur verið sett nýtt verklag sem byggir á stefnu stjórnar um hæfi og hæfni stjórnar og lykilstarfsmanna. Í 41. gr. laga nr. 100/2016 er kveðið á um ákveðin hlutlæg skilyrði um hæfi. Þar er gerð krafa um að forstjóri, stjórnarmenn og þeir sem gegna lykilstörfum uppfylli eftirfarandi skilyrði:

- Nægileg menntun, þekking og reynsla til að geta sinnt starfinu á tilhlýðilegan hátt
- Gott orðspor

Vörður hefur til viðbótar skilgreint fjármálastjóra félagsins sem lykilstarfsmann. Lögin gera kröfu um að þeir sem gegna þessum hlutverkum séu á hverjum tíma hæfir til að sinna þeim. Til viðbótar er gerð krafa um að stjórnarmenn váttryggingafélags og forstjóri skulu vera lögráða og mega ekki á síðustu fimm árum hafa verið úrskurðaðir gjaldþrota. Þeir mega ekki hafa, í tengslum við atvinnurekstur á síðustu tíu árum, hlotið dóm fyrir refsiverðan verknað samkvæmt almennum hegningarlögum, samkeppnislögum, lögum um hlutafélög, lögum um einkahlutafélög, lögum um bókhald, lögum um ársreikninga, lögum um gjaldþrotaskipti o.fl., lögum um gjaldeyrismál og ákvæðum laga um staðgreiðslu opinberra gjalda, svo og sérlögum sem gilda um aðila sem lúta opinberu eftirliti með fjármálastarfsemi. Allar þessar kröfur eru tilgreindar í nýjum reglum nr. 285/2018 er tóku gildi í mars sl.

Við ráðningar er ávallt litið til þess hvort nægjanleg fjölbreytni menntunar og reynslu sé til staðar til þess m.a að hægt sé að tryggja sem best aðgreiningu starfa. Að auki eru fyrirbyggjandi starfslýsingar rýndar og þess vel gætt að hæfiskröfur sem þar koma fram séu uppfylltar. Fræðsluáætlun miðar að því að þekkingu og hæfi starfsmanna sé viðhaldið í samræmi við kröfur.

B.3 Áhættustýring og ORSA

Áhættustýring er eitt af lykilsviðum starfseminnar og heyrir samkvæmt skipuriti undir skrifstofu forstjóra sem sjálfstæð og óháð eining. Áhættustýring ber ábyrgð á samhæftri áhættustýringu samstæðunnar, eigin gjaldþols- og áhættumati (ORSA), innra eftirliti og gjaldþolsútreikningum. Þá er áhættustýring ráðgefandi fyrir stjórn um áhættuvilja og stefnumótun.

Vörður og Vörður líftryggingar hafa sett sér stefnu um áhættustýringu með vísan til 4. mgr. 39. gr. laga nr. 100/2016 um váttryggingastarfsemi, auk leiðbeinandi tilmæla EIOPA s.s. *Guidelines on system of governance*. Stefnan var endurskoðuð, uppfærð og samþykkt af stjórn í ágúst 2018. Í stefnunni kemur fram hvernig áhættustýringu félagsins er háttað. Áhætta hefur verið skilgreind sem líkurnar á því að atvik verði sem kemur í veg fyrir að félagið nái markmiðum sínum. Markmið og tilgangur stefnunnar er skilgreindur ásamt hlutverki og ábyrgð þeirra sem koma að framkvæmd og eftirliti áhættustýringar. Í stefnunni er farið yfir helstu áhættuþætti, áhættustýringu og eftirlit með áhættum. Þá er tekið á skýrslu- og upplýsingagjöf ásamt endurskoðun stefnu. Áhættuvilji stjórnar kemur fram í sérstöku yfirliti þar sem markmið og vikmörk eru tilgreind, sbr. viðauka I við stefnuna. Fjallað er sérstaklega um hvern áhættuþátt í öðrum stefnum stjórnar.

Áhættumat fer fram tvisvar á ári. Áhættunefnd, skipuð framkvæmdastjórn, forstöðumanni fjárfestinga, regluverði og áhættustjóra, greinir helstu áhættuþætti samstæðunnar, metur þá og innleiðir aðgerðir til að fylgjast með þeim. Tilgangurinn er að fyrirbyggja að atvik verði sem komi í veg fyrir að markmið hennar náist. Áhættustýring viðheldur einnig eftirliti og reglum með það að markmiði að halda viðkomandi áhættuþáttum innan skilgreindra viðmiða.

Vörður skilgreinir áhættuvilja félagsins, meginmarkmið og þolmörk. Ársfjórðungslega eru teknar saman upplýsingar um raunstöðu og bornar saman við áhættuviljann og fyrri ársfjórðunga. Skýrslurnar eru kynntar stjórn, endurskoðunarnefnd og framkvæmdastjórn félagsins.

Samhæfð áhættustýring (ERM⁴) hefur verið innleidd með það að leiðarljósi að tilgreina, meta, mæla og stýra áhættu félagsins. Helstu áhættuþættir hafa verið skilgreindir og eftirlit með þeim sömuleiðis. Vörður hefur sett mælikvarða fyrir tíðni og áhrif hversrar áhættu. Með mælikvörðunum fæst flokkun á mikilvægi hversrar áhættu, þ.e. kvörðun frá litlum áhættum upp í stórar áhættur sem geta haft afgerandi áhrif á rekstrarhæfi félagsins. Lögð er áhersla á að áhættustýring og innra eftirlit sé formlegt og gætt að skráningu og rekjanleika. Haldið er utan um samhæfða áhættustýringu í sérstöku kerfi en skráning og mat fer fram tvisvar á ári. Kerfið heldur utan um skjölun á því hvenær áhættur voru síðast yfirfarnar og metnar af eiganda áhættu og áhættustjóra. Matið er skráð ásamt því að haldið er utan um þær aðgerðir sem gripið hefur verið til, eða til stendur að innleiða, til að lágmarka viðkomandi áhættu. Aðgerðirnar eru tímasettar þannig að auðvelt er að fylgjast með framvindu þeirra og eftirfylgni. Í lok hversrar yfirferðar er gefinn út skýrslupakki sem inniheldur lýsingu á áhættu og breytingu frá fyrra mati, mælaborð sem sýnir alvarleika áhættunnar og fyrirbyggjandi aðgerðir og loks yfirlit yfir nýjar og útrunnar áhættur. Þar að auki er gefinn út tímasettur aðgerðalisti yfir þær aðgerðir sem ákveðið er að fara í. Niðurstöður hvers áhættumats eru kynntar og ræddar af áhættunefnd, endurskoðunarnefnd og stjórnnum félaganna.

ORSA

Vörður hefur sett sér stefnu um eigin áhættu- og gjaldþolsmat, ORSA. Stefnan var endurskoðuð, uppfærð og samþykkt af stjórn í apríl 2018. Matið fer fram árlega með aðkomu framkvæmdastjórnar og lykilstarfsmanna ásamt endurskoðunarnefnd og stjórnnum félaganna, Varðar og Varðar líftrygginga. Að mati loknu er skýrslu þar um skilað til stjórnar og Fjármálaeftirlitsins. Við áhættu og gjaldþolsmat er leitast við að meta áhættur sem kunna að steðja að félaginu. Horft er á fjárhagsþörf samstæðunnar og undirliggjandi félaga, Varðar og Varðar líftrygginga, út frá ýmsum mögulegum sviðsmyndum þar sem ein tiltekin áhætta kemur upp eða fleiri samtímis. Horft var til leiðbeinandi tilmæla EIOPA um eigin áhættu- og gjaldþolsmat váttryggingafélaga og viðeigandi áhættuþættir metnir. Megináhersla er lögð á

⁴ Enterprise Risk Management

áhættur sem skilgreindar hafa verið sem lykiláhættur, þ.e. váttryggingaráhættu og markaðsáhættu. Jafnframt er leitast við að meta hvaða áhættur geti skarast eða verið samverkandi.

Áhættur eru metnar út frá ýmsum sviðsmyndum og viðbótarfjármagn eða áhættuálag metið eftir því hve áhættan er mikil. Gjaldþol félagsins er metið út frá fjárhagslegri stöðu og að teknu tilliti til áhættuþátta. Solvency II útreikningur m.v. árslok 2017 er grunnur að síðasta ORSA mati sem nær til næstu þriggja ára og framkvæmt var á tímabilinu. Næsta ORSA mat er fyrirhugað á öðrum ársfjórðungi þessa árs.

Áhættumatið felst í því að tilgreina, meta og mæla áhættur félagsins og finna leiðir til að lágmarka þær og stýra. Þeir áhættuþættir sem horft er til eru:

- Váttryggingaráhætta - Lykiláhætta
- Markaðsáhætta - Lykiláhætta
- Mótaðilaáhætta
- Samþjöppunaráhætta
- Lausafjárahætta
- Rekstraráhætta
- Orðsporsáhætta
- Stefnumótunaráhætta
- Eiginfjárahætta
- Samstæðuáhætta
- Samverkandi áhættur

Á grundvelli stefnumótunar stjórnar, m.a. um gjaldþol, eigið fé og arðgreiðslur, er áhættuvilji stjórnar rammaður inn og notaður sem leiðarvísir fyrir stjórnendum í sínum daglegu störfum. Niðurstöður áhættustýringar og ORSA matsins veita stjórn og stjórnendum upplýsingar um áhættusnið félaganna og fjárhagsstöðu og eru því nýttar við ákvarðanatöku við almennan rekstur og stefnumörkun. Stjórn Varðar leiðir þetta verkefni og staðfestir niðurstöður þess í lokin. Niðurstaða ORSA 2018 er að fjárhagslegur styrkur félaganna og samstæðunnar í heild sé nægjanlega mikill til næstu þriggja ára, þrátt fyrir áföll, þannig að ekki er þörf á frekari fjármögnun. Komi hins vegar til frekari áfalla og félögin/samstæðan stæðust ekki lágmarkskröfur um gjaldþol, ættu þau ýmsa möguleika til að rétta sig af, s.s. með því að draga úr áhættu, víkja frá arðgreiðslum, útgáfu víkjandi láns eða með hlutafjárukningu.

B.4 Innra eftirlit

Innra eftirlit er viðvarandi kerfi sem hefur þann tilgang að veita hæfilega vissu um að félagið nái eftirtöldum markmiðum:

- Árangur og skilvirkni í starfseminni
- Áreiðanlegar fjárhagsupplýsingar
- Hlíting við lög og reglur

Stjórn hefur sett stefnu um innra eftirlit og þar er innra eftirlit skilgreint með eftirfarandi hætti:

„Allt það ferli sem stuðlar að því að fyrirtækið nái settum markmiðum sínum“.

Kerfi innra eftirlits samanstendur af stefnu stjórnar, innri verklagsreglum, fyrirbyggjandi aðgerðum, úttektum, skýrslum og gagnsæri upplýsingagjöf sem gerir kleift að greina, mæla og meta áhættur í rekstri Varðar. Horft er til innra eftirlitslíkans COSO teningsins og innra eftirliti skipt í fimm meginþætti

sem ná til allra starfsemisspáttu félagsins; eftirlitsumhverfis, áhættumats, eftirlitsaðgerða, upplýsinga og samskipta og stjórnendaeftirlits. Þessir fimm meginþættir þurfa að vera til staðar og virka til að innra eftirlit sé virkt og áhrifaríkt. Saman mynda þeir eina samþætta heild og draga úr líkum á að Vörður nái ekki markmiðum sínum. Hér verður fjallað nánar um hvern þátt í innra eftirliti Varðar:

Eftirlitsumhverfi: Felur í sér stjórnarhætti og stjórnskipulag félagsins og viðhorf stjórnenda til innra eftirlits og mikilvægi þess. Stjórnendur skulu sjá til þess að starfsmenn vinni eftir lögum sem um starfsemina gilda, uppfylli skyldur gagnvart eftirlitsaðilum og séu almennt vel upplýstir um hlutverk sín og ábyrgð.

Áhættumat: Stjórnendur og lykilstarfsmenn skulu hálfárslega greina áhættuþætti í rekstrinum og setja sér áhættuviðmið. Átt er við mat á áhættuþáttum, líkum á að tjón hendi og á því að tiltekin áhætta valdi áföllum í rekstri og mat á því tjóni sem áfall getur valdið. Stjórnendur skulu vera meðvitaðir um áhættustöðu félagsins og aðgerðir til að stjórna helstu áhættuþáttum. Áhættustýring félagsins skal samræmast þeim lögum og reglum sem í gildi eru á hverjum tíma.

Eftirlitsaðgerðir: Stjórnendur og lykilstarfsmenn skulu sjá til þess reglulega, sem þáttur í daglegri starfsemi, að framkvæma prófanir á verkferlum, verklagsreglum, aðgreiningu starfa og skilgreiningu heimilda. Stjórnendur og lykilstarfsmenn skulu uppfæra og endurmeta verklagsreglur reglulega m.a. m.t.t. lagalegra þátta og vinnulags á hverjum tíma. Hver stjórnandi skal bera ábyrgð á verkferlum á sínu sviði og að úttektir séu reglulega framkvæmdar.

Upplýsingar og samskipti: Fela í sér viðeigandi, rétta og tímanlega upplýsingagjöf sem auðveldar stjórnendum að taka ákvarðanir og miðla upplýsingum til hagsmunaaðila. Stjórnendur og aðrir lykilstarfsmenn skulu miðla upplýsingum á skýru formi til starfsmanna og tryggja að upplýsingakerfi félagsins séu til þess fallin að auðvelt sé að greina, fylgjast með og stýra rekstrinum.

Stjórnendaeftirlit: Felur í sér viðvarandi vöktun og einstakar prófanir á virkni eftirlitsaðgerða sem notaðar eru til að sannreyna að allir fimm þættir eftirlits séu til staðar og virkir. Stjórnendur og lykilstarfsmenn skulu sinna markvissu eftirliti með rekstri félagsins og innra eftirliti þess.

Þriggja laga varnarlína er til staðar hjá félaginu. Stjórnendur og starfsmenn mynda fyrstu varnarlínu í daglegri starfsemi. Þar er um að ræða eftirlitsaðgerðir og frávikaskráningu. Áhættustýring, trygginga-stærðfræðingur og regluvarsla mynda aðra varnarlínu með stjórnendaeftirliti, skipulegri vöktun og ráðgjöf. Þar er sannreynt og staðfest að eftirlitskerfið sé virkt og séð til þess að starfsfólk starfi í samræmi við lög og reglur og fylgi innri reglum. Þriðja varnarlínan tekur til innri endurskoðunar sem starfar í umboði og á ábyrgð stjórnar sem veitir óháð mat á virkni fyrstu og annarrar varnarlínu og hversu vel þær sinna hlutverki sínu.

Ábyrgð á innra eftirliti Varðar skiptist með eftirfarandi hætti:

- Stjórn ber ábyrgð á innra eftirliti félagsins og jafnframt á að fyrirkomulag innra eftirlits sé formlegt og skjalfest
- Endurskoðunarnefnd hefur eftirlit með fyrirkomulagi og virkni innra eftirlits
- Forstjóri og aðrir stjórnendur bera ábyrgð á daglegri framkvæmd og viðhaldi innra eftirlits sem og að starfsmenn séu upplýstir og meðvitaðir um innra eftirlit félagsins

Áhersla er lögð á virkt innra eftirlit, þ.e. formfast, skjalfest, reglubundið og sannreynt. Innra eftirlit birtist m.a. í gæðahandbók á innri vef félagsins, en þar eru verklagsreglur, verklýsingar og leiðbeiningar skráðar, og einnig í siðareglum og starfsmannastefnu félagsins. Það hvílir öðru fremur hjá starfsmönnum þó endanleg ábyrgð sé hjá stjórn og stjórnendum og er mótað af því umhverfi sem endurspeglast í stjórnskipulagi og stjórnunarháttum félagsins.

Regluvarsla er eitt af lykilsviðunum fjórum sem tryggingafélögum er skylt að starfrækja samkvæmt lögum um váttryggingastarfsemi. Helstu verkefni eru eftirfarandi:

- Að setja og koma á stefnu um reglufylgni og áætlun um reglufylgni
- Að veita starfsmönnum nauðsynlega fræðslu, ráðgjöf og aðstoð til að þeir geti uppfyllt skyldur samkvæmt m.a lögum um váttryggingastarfsemi
- Að veita stjórn félagsins ráðgjöf um framkvæmd laga um váttryggingastarfsemi og meta áhrif lagabreytinga á starfsemina
- Að skila skýrslu til stjórnar árlega og koma á fund stjórnar og gera grein fyrir helstu niðurstöðum
- Að hafa eftirlit með öðrum lykilstarfssviðum

Að auki er gert ráð fyrir að regluvörður sjái til þess að félagið fylgi þeim lögum sem gilda um starfsemi þess og meti áhættuna af því að það sé ekki gert, svokallaða hlítungaráhættu⁵.

B.5 Innri endurskoðun

Arion banki sinnir lykilstarfsviði innri endurskoðunar á grundvelli útivistunarsamnings. Í skipuriti heyrir innri endurskoðandi beint undir stjórn sem ber ábyrgð á störfum innri endurskoðanda. Útvistun verkefnisins tryggir sjálfstæði og hlutleysi frá þeim atriðum í starfsemi Varðar sem eru til skoðunar hverju sinni. Innri endurskoðandi sinnir engum öðrum verkefnum fyrir Vörð og er því ekki um að ræða neina hagsmunaaðrekstra.

Stjórn og stjórnendur félagsins skulu tryggja að neðangreindir þættir séu allir til staðar svo innri endurskoðun geti verið virk í störfum sínum:

- Óhæði þarf að vera tryggt í stjórnskipulagi félagsins
- Tryggja þarf að innri endurskoðun geti sinnt störfum sínum af hlutlægni og sé tryggt nægilegt fjármagn til að sinna starfi sínu á fullnægjandi hátt
- Ótakmarkaður aðgangur að öllum þáttum í starfsemi félagsins, s.s. eignum, skráum og öðrum gögnum sem innri endurskoðun telur nauðsynleg til að ná fram markmiðum endurskoðunar, þ.m.t. upplýsingum hjá stjórnendum og fundargerðum stjórna og nefnda
- Óheftan og milliliðalaus aðgangur að stjórn, formönnum stjórna beggja félaga og formanni endurskoðunarnefndar
- Heimild til að krefjast þess að allir starfsmenn og stjórnendur veiti upplýsingar og útskýringar sem á þarf að halda innan hæfilegs tíma

Hlutverk og valdsvið innri endurskoðunar skal skýrt afmarkað, annars vegar í erindisbréfi og hins vegar í útivistunarsamningi milli innri endurskoðunar og Varðar.

Helsta verkefni innri endurskoðunar er að tryggja áreiðanleika mikilvægra upplýsinga sem stjórnendur reiða sig á í starfseminni, hvort sem þær eru fjárhagslegar eða annars eðlis. Innri endurskoðun skal því á reglubundinn hátt kanna ákveðna þætti í starfseminni, t.d. að:

- Innra eftirlit sé innbyggt í verkferla
- Verklagsreglum sé fylgt
- Starfs- og stjórnarhættir séu í samræmi við lög og reglur

⁵ e. compliance risk

- Innra eftirlit sé til staðar og skilvirkt
- Áhættustýring sé fullnægjandi
- Upplýsingaöryggi sé tryggt
- Lögum og reglum sem hafa mikla þýðingu fyrir starfsemina sé fylgt í hvívetna

Innri endurskoðun gerir úttekt á virkni innra eftirlits og metur gildi þess með hliðsjón af því hlutverki sem því er ætlað að þjóna og fjallar um í árlegri skýrslu sinni.

B.6 Tryggingastærðfræðingur

Starfsviði lykilstarfsviðsins tryggingastærðfræðings hjá Verði er útvistað til TBG ehf., Bjarna Guðmundssonar, sem starfar sem verktaki samkvæmt fyrirbyggjandi samningi um útvistun verkefna. Helstu ábyrgðarhlutverk hans og verkefni eru tilgreind í útvistunarsamningi og eru í samræmi við ákvæði laga og reglna sem gilda um starfsemina:

- Reiknar út og metur vátryggingaskuld
- Undirbýr mat vátryggingaskuldar í samræmi við ákvæði 76. gr. – 85. gr. Solvency II tilskipunar⁶
- Aðstoðar og veitir álit um stefnu um áhættutöku og endurtryggingavernd við gerð endurtryggingasamninga og metur áhrif þessara þátta á vátryggingaskuld félagsins
- Aðstoðar við iðgjaldaútreikning og áhættumat eftir þörfum. Útbýr tæknilega reiknigrunna sem notaðir eru við útreikning iðgjalda við m.a. vinnslu iðgjaldafalna
- Aðstoðar við vöruþróun og undirbúning að nýjum tryggingagreinum eftir því sem þörf er á hverju sinni
- Skilar skýrslu til stjórnar félagsins að minnsta kosti einu sinni á ári um verkefni sem tryggingastærðfræðingur sinnir og helstu niðurstöður þeirra.

Tryggingastærðfræðingur fær upplýsingar um vöruþróun og nýja vöru áður en formleg ákvörðun er tekin um að bjóða hana viðskiptavinum og eru niðurstöður hans ræddar.

Gerð er krafa um að tryggingastærðfræðingur hafi ávallt að skipa aðilum með þekkingu á tryggingastærðfræði og fjármálastærðfræði í samræmi við eðli, umfang og margbreytileika þeirrar áhættu sem fylgir starfsemi félaganna. Þá er gerð sú krafa að tryggingastærðfræðingur hafi reynslu sem við á við notkun á stöðlum sem tengjast faginu, svo og öðrum viðeigandi stöðlum. Tryggingastærðfræðingur skal hafa hlotið viðurkenningu Fjármálaeftirlitsins.

B.7 Útvistun

Útvistun er fyrirkomulag sem komið er á milli vátryggingafélags annars vegar og þjónustuaðila hins vegar þar sem þjónustuaðilinn framkvæmir verkefni, veitir þjónustu eða stundar tiltekna starfsemi sem vátryggingafélagið sjálft myndi annars sjá um. Þjónustuaðilinn vinnur verkið sjálfur eða með endurútvistun. Þrátt fyrir útvistun ber vátryggingafélagið ábyrgð á því að farið sé að lögum og reglum sem um starfsemina gilda enda verður ábyrgðinni ekki útvistað.

Stefna Varðar er að útvista verkefnum þar sem það er talið hagkvæmt út frá rekstrarlegum sjónarmiðum, enda sé tryggt að gæði þjónustu útvistunaraðila séu fullnægjandi og að þeir starfi í samræmi við kröfur félagsins. Á grundvelli þessara forsendna útvistar Vörður ýmsum verkefnum og þar með talið nokkrum mikilvægum verkefnum, samanber eftirfarandi:

⁶ Solvency tilskipun nr. 2009/138 ásamt síðari breytingum og viðaukum.

- Starfsvið tryggingastærðfræðings
- Innri endurskoðun
- Eignastýring
- Persónuverndarfulltrúi

Í útvistarstefnu sem stjórn hefur sett er skilgreint hvaða almennu kröfur eru gerðar til útvistararaðila, en eins og áður hefur komið fram eru bæði tryggingastærðfræðingur og innri endurskoðun dæmi um útvistar lykilstarfsviða. Tryggja skal þegar ákvörðun er tekin um útvistar að hún sé tekin frá rekstrarlegum sjónarmiðum, tryggt sé að þjónusta útvistararaðila sé fullnægjandi að mati félagsins og að útvistararaðilar starfi í samræmi við þær kröfur sem settar eru fram í útvistararsamningi. Í stefnu um útvistar er kveðið á um að stjórn beri ábyrgð á útvistuðum verkefnum en að forstjóri taki ákvörðun um útvistar hverju sinni. Í stefnunni hefur enn fremur verið skilgreint hvaða þættir í starfsemi falli undir mikilvæg verkefni sem eðlilegt geti talist að útvista. Þar á meðal eru verkefni þar sem sérfræðikunnáttu skortir innanhúss vegna smæðar félagsins. Litið er svo á að slík útvistar geti falið í sér hagræðingu í rekstri sem styður vel við aðal markmið hennar.

Þar sem öll starfsemi Varðar er á Íslandi er lögsagnarumdæmi allra útvistararaðila á Íslandi.

B.8 Aðrar upplýsingar

Það er mat stjórnenda Varðar að með breytingum sem gerðar voru á stjórnkerfi félagsins árið 2018 hafi verið komið á stjórnskipulagi sem hentar stærð þess og starfsemi en um leið hafi verið gætt að öllum megin sjónarmiðum sem lög og reglur kveða á um. Haldið verður áfram að þróa stjórnkerfið og stjórnhætti og styrkja innviði alla auk þess sem megináherslan verður á viðskiptavinum Varðar og þjónustu við þá.

Ekki er um aðrar upplýsingar að ræða sem varða stjórnkerfi og skipulag Varðar sem ástæða er til að fjalla sérstaklega um.

C. Áhættusnið

Vörður endurskoðar markmið, áhættuvilja og vikmörk árlega. Félagið er ekki áhættusækið en áhættuviljinn er endanlega skilgreindur af stjórn. Leitast er við að lágmarka undirliggjandi áhættur með fyrirbyggjandi aðgerðum. Markmiðið er að lágmarka líkur á fjárhagslegu tapi og tryggja hagsmuni váttryggingataka. Mat á einstökum áhættum er yfirfarið og endurmetið reglulega til að bregðast við breytingum á markaði og í starfsemi félagsins.

C.1 Váttryggingaráhætta

Vörður nálgast váttryggingaráhættu af varfærni, en leggur áherslu á fjárhagslegan styrk félagsins, hlítinu við lög og reglur og hagsmuni váttryggingataka, samanber hlutverk félagsins að „tryggja fjárhagslegt öryggi“ viðskiptavina.

Félagið stendur frammi fyrir fjárhagslegri áhættu vegna fjáreigna sinna, endurtryggingaeigna og váttryggingaskuldar. Megin fjárhagsleg áhætta er að fjáreignir dugi ekki fyrir skuldbindingum vegna váttryggingasamninga þess.

Váttryggingaráhætta er skilgreind sem önnur af tveimur lykiláhættum félagsins. Undir hana falla:

- Hönnun afurða og verðlagning
- Sala og endurnýjun
- Váttryggingaskuld

- Afgreiðsla tjóna
- Endurtryggingar

Reglulegt áhættumat og skýrslugjöf er nýtt til að greina, meta og bregðast við undirliggjandi váttryggingaráhættu. Áhættumat fer fram við nýsölu og endurnýjun og áhersla er lögð á að verðleggja vöruna í samræmi við umfang áhættunnar. Váttrygginganefnd metur stórar og óvenjulegar áhættur. Hámark eigin áhættu er endurmetið árlega og allt umfram það fellur á endurtryggjendur gegnum endurtryggingasamninga sem eru endurnýjaðir árlega. Í eigin áhættumati ársins (ORSA) var umfang samanlagðrar váttryggingaráhættu 21% af áætlaðri gjaldþolskröfu samstæðunnar 2018. Gjaldþolshlutfallið var áætlað 153%, en myndi lækka í 132% við álagið. Endanlegt gjaldþolshlutfall í lok árs nam 148% og myndi lækka í 127% við sama áfall. Félagið stæðist því þessa sviðsmynd, sem tekur mið af hækkun tjónahlutfalls, vanmati á tjónaskuld ásamt stórtjóni (stormi). Engin meiriháttar breyting var gerð á áhættumati á árinu.

C.2 Markaðsáhætta

Markaðsáhætta er hættan á því að breytingar á markaðsverði skuldabréfa, hlutabréfa og vaxta hafi áhrif á afkomu félagsins eða virði fjárfestinga þess. Markmið með stýringu markaðsáhættu er að stýra og takmarka áhættu við skilgreind mörk, jafnframt því sem ábati er hámarkaður.

Markaðsáhætta er skilgreind sem önnur af tveimur lykiláhættum félagsins. Undir hana falla:

- Hlutabréfaáhætta
- Skuldabréfaáhætta
- Fasteignaáhætta
- Gjaldmiðlaáhætta

Stjórn Varðar setur fjárfestingarstefnu þar sem eignaflokkun og markmið eru skilgreind. Fjárfestingarstefna félagsins er varfærin en 46% eignasafnsins samanstendur af ríkistryggðum skuldabréfum. Ríflega 90% safnsins eru bréf skráð á almennum fjármálamarkaði. Óskráðar eignir lækkuðu á árinu 2018 þegar Samkeppniseftirlitið samþykkti kaup N1 á SFV slhf. (Festi). Andvirði sölunnar var greitt með hlutabréfum í N1 og reiðufé.

Stefna félagsins við stýringu markaðsáhættu ræðst af fjárfestingamarkmiðum þess. Starfsmenn fylgjast með daglegum breytingum á markaði í samræmi við stefnu og starfsreglur. Stjórn fylgist með og greinir heildarmarkaðsáhættu félagsins á mánaðarfresti eða oftár ef þurfa þykir.

Eigið áhættumat (ORSA) gerir ráð fyrir að samanlögð markaðsáhætta nemi 25% af áætlaðri gjaldþolskröfu samstæðunnar árið 2018. Félagið stæðist áfall af þessum toga, en áætlað gjaldþolshlutfall lækkaði úr 153% í 133%. Gjaldþolshlutfall í lok árs nam 148% og myndi lækka í 126% við sama áfall. Félagið stæðist því þessa sviðsmynd, sem tekur mið af markaðslækkun verðbréfa. Engin meiriháttar breyting var gerð á áhættumati á árinu.

C.3 Mótaðilaáhætta

Mótaðilaáhætta er hættan á fjárhagslegu tapi ef viðskiptamaður, endurtryggjandi eða mótaðili í fjármálagerningi getur ekki staðið við umsamdar skuldbindingar sínar við félagið. Vörður reynir að lágmarka þennan áhættuþátt með því að ganga eingöngu til samninga við traustar og vel þekktar stofnanir ásamt því að fara í gegnum virkt áhættumat við nýsölu váttrygginga.

Vörður hefur sett sér endurtryggingastefnu þar sem fram kemur að endurtryggjendur skuli hafa mat á fjárhagsstyrk frá alþjóðlegu matsfyrirtæki, A- eða betra, og mörk eru sett um hve mikla áhættu félagið tryggir hjá hverjum endurtryggjanda.

Virkt innheimtuferli lágmarkar vanskil eins og kostur er. Fylgst er með þróun vanskila með reglulegu vanskilayfirliti.

Helsta mótaðilahættan á fjárfestingasafnið er ef lánshæfismat ríkissjóðs eða íslensku bankanna lækkar.

C.4 Lausafjárahætta

Lausafjárahætta er hættan á því að félagið geti ekki staðið við skuldbindingar sínar þegar þær gjaldfalla. Markmið Varðar er að alltaf sé til nægjanlegt laust fé til að geta mætt ófyrirséðum breytingum í fjármögnun eða markaðsbresti. Áhættustýring lágmarkar lausafjárahættu með því að sjá til þess að nægjanlegt handbært fé sé fyrir hendi á hverjum tíma. Stefna Varðar kveður á um ákveðið lágmark handbærs fjár á hverjum tíma og til viðbótar er gert ráð fyrir að skráðar fjáreignir félagsins, sem eru stór hluti af heildareignum þess, séu innleysanlegar með stuttum fyrirvara.

Niðurbrot fjárhagslegra eigna og skulda eftir líftíma er eftirfarandi:

2018	Gjaldfært	Allt að 3 mánuðir	3-12 mánuðir	1-5 ár	Yfir 5 ár	Óskilgr. líftími	Samtals
Eignir:							
Handbært fé	1.340.039	-	-	-	-	-	1.340.039
Fjárfestingar	-	-	1.008.949	5.748.575	4.479.813	4.535.182	15.772.519
Viðskiptakröfur	268.379	453.754	1.949.838	-	-	-	2.671.971
Aðrar kröfur	-	-	120.868	-	-	-	120.868
Endurtryggingaeignir	-	33.370	88.364	87.173	20.429	78.815	308.151
Fjáreignir samtals	1.608.418	487.124	3.168.019	5.835.748	4.500.242	4.613.997	20.213.548
Skuldir:							
Vátryggingaskuld	-	2.332.012	4.005.897	5.752.553	868.853	364.706	13.324.021
Viðskiptaskuldir	-	511.503	2.309	-	-	-	513.812
Fjárskuldir samtals	-	2.843.515	4.008.206	5.752.553	868.853	364.706	13.837.833
Tekjuskattur til greiðslu	-	-	223.040	-	-	-	223.040
Skuldir samtals	-	2.843.515	4.231.246	5.752.553	868.853	364.706	14.060.873
Eignir - skuldir	1.608.418	- 2.356.391	- 1.063.227	83.195	3.631.389	4.249.291	6.152.675

Engar meiriháttar breytingar urðu á lausafjárahættu eða meðhöndlun hennar á árinu.

C.5 Rekstraráhætta

Vörður býr við rekstraráhættu vegna mögulegs beins eða óbeins taps í tengslum við ýmsa þætti er varða t.d. starfsfólk, tækni og skipulag, og tengsl við utanaðkomandi þætti svo sem lög og reglur og viðurkennda staðla um háttsemi fyrirtækja. Rekstraráhætta nær til allra rekstrareininga.

Markmið Varðar er að verjast rekstraráhættu til að koma í veg fyrir fjárhagslegt tjón og að orðstír þess verði fyrir skaða. Þetta er gert með virku innra eftirlitskerfi og skilvirkum starfsreglum og ferlum.

Lögð er rík áhersla á áreiðanleika upplýsingakerfa. Vörður hefur lengi unnið eftir ISO 27001 en fékk vottun á stjórnun upplýsingaöryggis samkvæmt ISO/IEC 27001:2013 í upphafi árs 2016.

Til að draga úr rekstraráhættu gerir Vörður m.a. kröfu um að verkefni og skyldur séu aðskildar á viðeigandi hátt. Gerð er krafa um reglulegar afstemmingar á færslum og eftirlit með þeim, að farið sé að lögum og reglum og að gert sé reglulegt mat á rekstraráhættuþáttum. Þá er gerð krafa um þjálfun starfsfólks og faglega uppbyggingu félagsins. Áhættan er m.a. lágörkuð með því að halda utan um og

rýna allar upplýsingar um verklagsreglur, vinnulýsingar, gátlista, kröfur, leiðbeiningar og eyðublöð í gæðakerfi félagsins. Vörður hefur öryggisstefnu, öryggishandbók og neyðaráætlun. Skipuð er öryggisnefnd og öryggisstjóri sem ber ábyrgð á öryggismálum félagsins. Neyðaráætlun er prófuð árlega.

Almennt lækkaði mat á rekstraráhættu árið 2018 samanborið við fyrra ár. Ákveðið var þó að eyða nokkrum áhættum á tímabilinu, ýmist vegna þess að brugðist hafði verið við þeim með forvörnum eða að áhrif þeirra voru metin léttvæg. Við áhættumat er lögð áhersla á að ná til stærstu og mikilvægustu áhættanna frekar en að skrá fjölda smærri áhætta.

C.6 Aðrar mikilvægar áhættur

Orðsporsáhætta

Markaðsleg staða Varðar hefur styrkst til muna á undanförunum árum, fjöldi viðskiptavini hefur vaxið mikið og fjárhagur styrkst. Félagið stendur eftir uppbyggingu í rúman áratug, jafnfætis öðrum félögum á markaði á flestan eða allan hátt. Eitt af lykilmarkmiðum Varðar er að vera framúrskarandi þjónustufyrirtæki. Vörður hlaut hæstu einkunn váttryggingafélaga í mælingu Íslensku ánægjuvogarinnar árin 2015 og 2016, var í öðru sæti 2017 og því þriðja 2018. Hraður vöxtur undanfarinna ára hafði þau áhrif að þjónustugæði döludu heldur, en markvisst hefur verið unnið að umbótum á skipulagi og þjónustu. Stefnan er að þjónusta félagsins sé í fremstu röð á íslenskum markaði.

Fylgst er með allri umfjöllun um félagið bæði með vöktun á netinu og í fjölmiðlum. Unnið er með fagaðila í almannatengslum að úrlausn þeirra mála sem upp koma.

Stefnumótunaráhætta

Vörður leggur áherslu á að starfsmenn séu vel upplýstir um stefnu og markmið félagsins á hverjum tíma. Sviðin setja sér eigin áherslur og undirmarkmið og þeim er fylgt eftir á reglulegum sviðsfundum.

Eiginfjáraáhætta

Eigið áhættu- og gjaldþolsmat (ORSA) er framkvæmt árlega, en þar er fjárhagslegur styrkur metinn, bæði í árslok og horft til framtíðar eða til næstu þriggja ára. Niðurstaða matsins var heilt yfir jákvæð og miðað við gefnar forsendur er ekki þörf á frekara fjármagni til næstu ára. Eiginfjáraáhættu er stýrt með því að tryggja nægt eigið fé á hverjum tíma.

Stjórnir Varðar og Varðar líftrygginga hafa sett félögunum eiginfjár-, gjaldþols- og arðgreiðslustefnu sem er endurskoðuð árlega. Við gerð á stefnunum var notast við hinar ýmsu sviðsmyndir og leitast við að tryggja að félögin hafi á hverjum tíma nægt eigið fé til að standast gjaldþolskröfur samkvæmt Solvency II.

Eignir félagsins sem mæta eiga gjaldþolskröfu flokkast undir eiginfjárpátt 1.

Samstæðuáhætta

Vörður er í eigu Arion banka. Efnahagur bankans er sterkur og hann býður viðskiptavinum sínum alhliða fjármálaþjónustu með það að markmiði að skapa verðmæti til framtíðar, viðskiptavinum, hluthöfum, samstarfsaðilum og samfélaginu öllu til góða. Vörður hefur nú verið í eigu Arion banka í um þrjú ár og hefur eignarhaldið á engan hátt raskað stöðu félagsins á markaði. Arion banki lítur svo á að eignarhaldið á Verði skapi sérstöðu á markaði og sé mikilvægur þáttur í þeirri stefnu að veita viðskiptavinum samstæðunnar heildstæða fjármálaþjónustu. Dótturfélagið Vörður líftryggingar er stærsta líftryggingarfélagið á Íslandi. Félagið er fjárhagslega sterkt og eflir sem slíkt stöðu samstæðuna. Fylgst

er með árangri og framgangi mála, bæði skaða- og líftryggingafélagsins og samstæðunnar í heild, en horft er til samstæðuáhættu í hálfárslegu áhættumati félagsins.

Samverkandi áhættur

Vörður getur átt á hættu að verða fyrir ólíkum áföllum innan sama rekstrarársins. Ólíkar sviðsmyndir eru skoðaðar í árlegu ORSA mati og í framhaldi er metið hvort félagið sé líklegt til að standast hin ýmsu áföll. Ólíklegt er að öll áföllin eigi sér stað á sama ári, en áhættan sem fylgir samverkandi váttrygginga-, markaðs-, mótaðila- og rekstraráhættu er metin. Niðurstaða ORSA matsins 2018 er að Vörður standist slík samverkandi áföll til næstu þriggja ára. Mat stjórnenda er að gangi áætlanir félaganna eftir, og áföllin verði ekki meiri en sviðsmyndin gerir ráð fyrir, þurfi samstæðan ekki á frekara fjármagni að halda á næstu þremur árum.

C.7 Aðrar upplýsingar

Ekki eru aðrar upplýsingar sem vert er að taka fram um áhættusnið Varðar.

D. Virði og verðmat skv. Solvency II

D.1 Eignir

Mat á eignum og skuldum samstæðunnar er á grundvelli kostnaðarverðs, að því undanskildu að ákveðnir fjármálagerningar eru færðir á gangvirði og á það við um stærstan hluta fjárfestingaeigna samstæðunnar.

Eftirfarandi tafla sýnir eignir Varðar samstæðunnar þann 31.12.2018, annars vegar samkvæmt Solvency II mati og hins vegar samkvæmt ársreikningi samstæðunnar sem gerður er samkvæmt alþjóðlegum reiknisskilastöðlum IFRS, ásamt sambærilegum fjárhæðum fyrir árið á undan.

Eignir þús.kr.	31.12.2018 Solvency II	31.12.2018 Ársreikningur	31.12.2017 Solvency II	31.12.2017 Ársreikningur
Viðskiptavild	0	205.956	0	205.956
Skatteign	145.245	0	36.059	92.229
Rekstrarfjármunir	165.431	324.429	103.765	288.562
Eignarhlutur í dótturfélagi	83.700	83.700	83.700	83.700
Hlutabréf	1.893.021	1.893.021	2.013.451	2.013.451
Skuldabréf	11.237.336	11.237.336	9.086.921	9.086.921
Verðbréfasjóðir	2.642.161	2.642.161	2.932.947	2.932.947
Fjárfestingar með áhættu lífr.taka	832.720	832.720	868.891	868.891
Endurtryggingaeignir	274.370	308.151	204.203	238.585
Viðskiptakröfur	2.671.971	2.671.971	2.630.426	2.630.426
Aðrar kröfur	120.868	120.868	94.754	94.754
Handbært fé	1.340.039	1.340.039	1.461.076	1.461.076
Eignir samtals	21.406.862	21.660.353	19.516.193	19.997.498

Grunnur, aðferðir og forsendur í mati á eignum eru svipaðar hvort sem horft er til Solvency II mats eða alþjóðlegra reiknisskilastaðla IFRS. Munur milli ársreiknings 2018 og Solvency II mats er 253 m.kr., en hann samanstendur fyrst og fremst af því að ekki er heimilt samkvæmt Solvency II að telja viðskiptavild og óefnislegar eignir eins og hugbúnað til eignar. Þetta skýrir líka í stórum dráttum muninn árið 2017. Þá er munur á endurtryggingaeignum, 34 m.kr., en hann er tilkominn vegna breyttrar aðferðarfræði í Solvency II mati á hlut endurtryggjenda í váttryggingaskuld (sjá umfjöllun um mat á váttryggingaskuld í kafla D.2). Á móti lækkunum samkvæmt Solvency II mati myndast skatteign til hækkunar.

Mat á fjárfestingum félagsins

Meginreglan er sú að eignir Varðar eru metnar á markaðsvirði. Eignir félagsins eru að miklu leyti með þekkt markaðsverð vegna þess að þær eru skráðar eða bundnar í sjóðum sem gefa út verð. Ef svo er ekki getur verið um eftirfarandi aðferðir að ræða:

- Verðbréfa-, fjárfestingar- og fagfjárfestastjóðir eru metnir á innlausnarvirði
- Framtakssjóðir í formi samlagshlutafélaga eru metnir af verðmatsnefnd eignastýringar Arion banka
- Óskráð skuldabréf og skráð skuldabréf með stopul viðskipti eru metin með hliðsjón af sambærilegum bréfum á markaði

Örfáar eignir eru metnar á annan hátt en á markaðsvirði.

D.2 Vátryggingaskuld

Í lögum um vátryggingastarfsemi nr. 100/2016 er kveðið á um útreikning á vátryggingaskuld, einkum í gr. 75 og 76. Þar kemur fram að vátryggingaskuld skuli metin með varfærni og með áreiðanleika og hlutlægni að leiðarljósi. Vátryggingaskuld skal vera samtala besta mats á skuldbindingum og áhættuálags. Besta mat skuldbindinga er meðaltal framtíðar fjárstreymis, vegið með líkindum, að teknu tilliti til áhrifa tímasetninga greiðslna, með viðeigandi áhættulausum vaxtaferli.

Eftirfarandi er Solvency II vátryggingaskuld Varðar trygginga þann 31.12.2018, besta mat og áhættuálag, sundurliðuð á greinar:

Grein	Besta mat iðgjaldaskuldar	Besta mat tjónaskuldar	Samtals besta mat vátryggingaskuldar	Áhættuálag	Vátryggingaskuld samtals
Sjúkrakostnaðartryggingar	913.408	1.135.567	2.048.975	60.763	2.109.738
Örorkutrygging	133.988.083	408.863.872	542.851.955	16.098.493	558.950.448
Atvinnuslysatriyggingar launþega	45.398.509	360.500.561	405.899.070	12.037.100	417.936.170
Lögboðnar ökutækjatriyggingar	1.769.200.000	5.592.800.000	7.362.000.000	218.323.073	7.580.323.073
Frjálsar ökutækjatriyggingar	642.900.000	257.600.000	900.500.000	26.704.690	927.204.690
Sjótryggingar	4.200.000	201.300.000	205.500.000	6.094.185	211.594.185
Eignatriyggingar	537.400.000	487.000.000	1.024.400.000	30.378.994	1.054.778.994
Ábyrgðartryggingar	124.100.000	526.800.000	650.900.000	19.302.702	670.202.702
Efnatriyggingar	-	-	-	-	-
Samtals	3.258.100.000	7.836.000.000	11.094.100.000	329.000.000	11.423.100.000

Eftirfarandi er Solvency II vátryggingaskuld Varðar líftrygginga, sem lögð er til grundvallar við mat á gjaldþoli félagsins þann 31.12.2018, besta mat og áhættuálag, sundurliðuð á greinar:

Grein	Samtals besta mat vátryggingaskuldar	Áhættuálag	Vátryggingaskuld samtals
Líftrsk. m. fjárfestingaáh. líftr.taka	832.720.193	-	832.720.193
Líftryggingar	559.278.919	32.224.102	591.503.021
Sjúkdómatriyggingar	1.425.159.091	82.113.719	1.507.272.810
Örorkutrygging	111.821.164	6.442.826	118.263.990
Atvinnuslysatriyggingar launþega	10.749.442	619.353	11.368.795
Samtals	2.939.728.809	121.400.000	3.061.128.809

Í umfjöllun um besta mat váttryggingaskuldar Varðar og útreikning á áhættuálagi er stuðst við greinaskipan 22. greinar Guidelines on public reporting frá EIOPA.

Tryggingastærðfræðilegar aðferðir og forsendur við mat váttryggingaskuldar

Tjónaskuld

Í frumtryggingu er tjónaskuld metin með skiptingu váttryggingastofns í flokka sem unnt er að meta með áreiðanlegu tölfræðilegu mati.

Fyrir hvern þessara flokka er notast við upplýsingar um greiðslur tjóna og áætlanir tilkynnta tjóna eftir tjónárum og greiðsluárum á föstu verðlagi miðað við breytingu vísitölu neysluverðs til verðtryggingar.

Fundið var vænt gildi mats með Chain – Ladder aðferð, miðað við tjónsárin 2007-2018. Greiðslur eru svo núvirtar með vaxtaferli raunvaxta. Vaxtaferillinn er fenginn með því að samþætta áhættulausan vaxtaferil nafnvaxta fyrir Ísland, gefið út af EIOPA, verðbólguþá Seðlabanka Íslands 2019-2021 og forsendu um 2,5% árlega verðbólgu eftir það.

Iðgjaldaskuld

Iðgjaldaskuld var fundin með því að margfalda iðgjaldaskuld í ársreikningi 2018 með væntu tjónshlutfalli að viðbættum kostnaði. Gert var ráð fyrir að uppgjörshraði vegna tjóna yrði eins og útreikningur á tjónaskuld gaf til kynna og iðgjaldaskuld síðan afvöxtuð með sömu aðferð og tjónaskuld.

Áhættuálag

Áhættuálag tjónaskuldar skal, samkvæmt Solvency II aðferðarfræði, vera jafnt kostnaði við að eiga fyrir þeirri gjaldþolskröfu sem tilskipunin gerir kröfu til, fyrir váttryggingaskuld félagsins, á þeim tíma sem tæki að gera hana upp. Ennfremur gerir löggjöfin ráð fyrir að sá kostnaður sé 6% af gjaldþolskröfu afvaxtaðri með áhættulausum vaxtaferli EIOPA. Við útreikning á gjaldþoli skal reikna með að markaðsáhættu sé haldið í lágmarki.

Til að spá gjaldþoli á uppgjörstíma váttryggingaskuldar er notuð 3. stigs einföldun samkvæmt tilskipuninni og telur félagið sig uppfylla þau skilyrði sem þurfa að vera fyrir hendi til að nota þá aðferð.

Samantekt

Óvissa í mati váttryggingaskuldar felst m.a. í frávikum frá meðaltalsgildi líkans fyrir tjónaskuld, og óvissu um réttmæti forsendna líkans og líkansins sjálfs. Ef miðað er við 95% vikmörk tjónaskuldar eftir viðmiðunar reiknilíkani má ætla að við matið bætist 12%. Varðandi hugsanlega óvissu um réttmæti líkans má nefna uppgjör vegna líkamstjóna, sem fer fækkandi, en æ fleiri tjónþolar nýta sér aðstoð lögmannna vegna þeirra. Kann það að hafa áhrif á stærð meðaltjóns og uppgjörshraða og þannig haft áhrif á forsendur um að uppgjörshraði verði svipaður næstu ár og verið hefur. Þá er óvissa um tjónareynslu vegna iðgjaldaskuldar.

Samantekt

Óvissa í mati váttryggingaskuldar felst m.a. í frávikum frá meðaltalsgildi líkans fyrir tjónaskuld, og óvissu um réttmæti forsendna líkans og líkansins sjálfs. Ef miðað er við 95% vikmörk tjónaskuldar eftir viðmiðunar reiknilíkani má ætla að við matið bætist 12%. Varðandi hugsanlega óvissu um réttmæti líkans má nefna uppgjör vegna líkamstjóna, sem fer fækkandi, en æ fleiri tjónþolar nýta sér aðstoð lögmannna vegna þeirra. Kann það að hafa áhrif á stærð meðaltjóns og uppgjörshraða og þannig haft áhrif á forsendur um að uppgjörshraði verði svipaður næstu ár og verið hefur. Þá er óvissa um tjónareynslu vegna iðgjaldaskuldar. Upplýsingar liggja fyrir frá tjónadeild félagsins með mati á hverju einstöku tjóni.

Engar meiriháttar breytingar voru gerðar á útreikningi hlutar endurtrygginga í váttryggingaskuld frá fyrra ári.

D.3 Aðrar skuldbindingar

Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir eru metnar eins í Solvency II og ársreikningi, alls 578 m.kr. Í Solvency II efnahagsreikningi er fjárhæðinni skipt upp í 78 m.kr. skuldir vegna endurtrygginga og aðrar viðskiptaskuldir að fjárhæð 500 m.kr. Neðangreind tafla sýnir skiptingu fjárhæðarinnar í ársreikningi, ásamt samanburði við árið 2017:

Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir	2018	2017	Mismunur
Viðskiptaskuldir	118.244	158.214	- 39.970
Fyrirframgreidd iðgjöld	131.099	115.733	15.366
Skuldir vegna endurtrygginga	42.844	77.905	- 35.061
Aðrar skammtímaskuldir og áfallin gjöld	221.627	225.927	- 4.300
Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir samtals	513.814	577.779	- 63.965

D.4 Aðrar verðmatsaðferðir

Ekki er notast við aðrar verðmatsaðferðir en þær sem fram koma hér að ofan.

D.5 Aðrar upplýsingar

Ekki eru aðrar upplýsingar sem vert er að taka fram sem snúa að verðmatsaðferðum vegna Solvency II.

E. Eiginfjárstýring

E.1 Eigið fé - Gjaldþol

Markmið Varðar er að tryggja að nægt eigið fé sé til staðar á hverjum tíma til að standast kröfur um gjaldþol (SCR) og lágmarksgjaldþol (MCR) með hæfilegu öryggisálagi. Fylgst er með þróun gjaldþols- og lágmarks gjaldþolshlutfalls a.m.k. ársfjórðungslega og brugðist við stöðunni eins og þurfa þykir. Félagið hefur eiginfjár-, gjaldþols- og arðgreiðslustefnu sem er endurskoðuð árlega og samþykkt af stjórn, en þar kemur m.a. fram áhættuvilji stjórnar. Sem hluti af eiginfjárstýringu er framkvæmt eigið áhættu- og gjaldþolsmat (ORSA) árlega með það að markmiði að áætla og greina gjaldþol félagsins, byggt á stefnu og áætlun, til næstu þriggja ára. Matið kemur að gagni við stefnumótandi ákvarðanir til framtíðar og gefur möguleika á að bregðast tímanlega við ef þurfa þykir.

Í eftirfarandi töflu má sjá eigið fé/gjaldþol samstæðunnar flokkað eftir eiginfjárbáttum og þróun þess á árinu:

Dags.	Lýsing - þús.kr.	Eiginfjárbáttur 1 þús.kr.	Eiginfjárbáttur 3 þús.kr.	Samtals
1. janúar 2018	Hlutafé	1.367.812	0	1.367.812
	Yfirverðsreikningur hlutafjár	3.122.232	0	3.122.232
	Skatteign	0	22.175	22.175
	Eiginfjársjóður	436.417	0	436.417
Breyting á árinu	Innborgað hlutafé	0	0	0
	Yfirverðsreikningur hlutafjár	0	0	0
	Breyting á skatteign	0	109.462	109.462
	Breyting á eiginfjársjóði	663.491		663.491
31. desember 2018	Lokastaða eigin fjár	5.589.952	131.637	5.721.589
31. desember 2018	Eigið fé (own funds):			
	Hlutafé	1.367.812	0	1.367.812
	Yfirverðsreikningur hlutafjár	3.122.232	0	3.122.232
	Skatteign	0	131.637	131.637
	Eiginfjársjóður	1.099.908	0	1.099.908
	Samtals gjaldþol í árslok	5.589.952	131.637	5.721.589

Nánast allt eigið fé Varðar fellur undir eiginfjárbátt 1, er óbundið og nýtist því að fullu. Engar eignir félagsins falla undir eiginfjárbátt 2 og aðeins skatteign fellur undir eiginfjárbátt 3.

Gjaldþol Varðar í árslok 2018 var 5.722 m.kr., að teknu tilliti til 450 m.kr. arðgreiðslu, og flokkast að mestu sem óbundið í eiginfjárbætti 1. Skatteign að fjárhæð 132 m.kr. flokkast í eiginfjárbátt 3. Heildar eigið fé er tiltækt til að mæta gjaldþolskröfu félagsins (SCR). Eigið fé sem er tiltækt til að mæta lágmarksgjaldþolskröfu (MCR) er allt flokkað í eiginfjárbátt 1 og er því 5.590. Eigið fé samkvæmt ársreikningi:

Eigið fé - þús.kr.	31.12.2018	31.12.2017
Hlutfé	1.367.812	1.367.812
Yfirverðsreikningur hlutfjár	3.122.232	3.122.232
Varasjóðir	1.499.117	1.390.590
Óráðstafað eigið fé	763.405	326.332
Eigið fé samtals	6.752.566	6.206.966

Helsta breytingin milli ára er að óráðstafað eigið fé hækkar verulega sem skýrist af góðri afkomu líftryggingafélagsins.

Gjaldþol samkvæmt Solvency II byggir á leiðréttu eigin fé, þ.e. bókfært eigið fé að frádregnum óefnislegum eignum (viðskiptavild) og hugbúnaði, væntanlegum arðgreiðslum og að teknu tilliti til leiðréttinga vegna Solvency II reglna um mat á eigin váttryggingaskuld og reiknaðra skatta samanber eftirfarandi töflu:

Gjaldþol - þús.kr.	31.12.2018	31.12.2017
Eigið fé samkvæmt efnahagsreikningi	6.752.567	6.206.966
Eigin váttryggingaskuld sbr. matsreglur Solvency II	-361.269	-111.408
Skatteign/tekjuskattur	145.245	-56.169
Viðskiptavild	-205.956	-205.956
Rekstrarfjármunir - hugbúnaður	-158.998	-184.797
Arðgreiðsla	-450.000	-700.000
Reiknað gjaldþol	5.721.589	4.948.636

Helsta breytingin milli ára er að eigin váttryggingaskuld, samkvæmt Solvency II mati, hækkar og er nú 361 m.kr. hærrí en kemur fram í ársreikningi árið 2018, rekstrarfjármunir lækka og arðgreiðsla er töluvert lægri en árið áður.

E.2 Gjaldþolskrafa SCR og lágmarksgjaldþol MCR

Gjaldþolskrafan er reiknuð samkvæmt staðalreglu í samræmi við lög um váttryggingastarfsemi nr. 100/2016, en henni er ætlað að mæta reiknaðri áhættu sem félagið stendur frammi fyrir á hverjum tíma.

Gjaldpolskrafa SCR og lágmarksgjaldþol MCR í árslok 2018 og 2017 var:

Vörður samstæða þús.kr.	2018	2017	mismunur	%
SCR	3.860.430	3.503.881	356.549	10%
MCR	1.737.194	1.576.746	160.448	10%

Vörður tryggingar þús.kr.	2018	2017	mismunur	%
SCR	3.826.073	3.618.333	207.740	6%
MCR	1.721.733	1.586.289	135.444	9%

Vörður líftryggingar þús.kr.	2018	2017	mismunur	%
SCR	819.304	766.968	52.336	7%
MCR	510.896	453.583	57.313	13%

Gjaldpolskrafa samstæðunnar hækkar um 10% milli ára. Það skýrist af sambærilegri hækkun bæði iðgjalda ársins og váttryggingaskuldar sem hækkar váttryggingaráhættuna, en einnig vegna hækkunar mótaðilaáhættu tengdri stærstu váttryggingafjárhæð samstæðunnar. Þar að auki hækkuðu fjáreignir þó nokkuð, sem skilar sér í hærri markaðsáhættu, þó svo að lækkun hlutabréfaálags EIOPA dragi úr hækkuninni. Lágmarksgjaldþol hækkaði eins og gjaldpolskrafan um 10%.

Gjaldpolskrafa Varðar hækkaði um 6% milli ára. Iðgjöld hækkuðu um 14% og váttryggingaskuldin heldur minna. Þessar hækkunir skila sér í hærri kröfu til að mæta váttryggingaráhættu. Mótaðilaáhætta hækkar umtalsvert þar sem töluverð hækkun varð á stærstu váttryggingafjárhæð félagsins. Fjáreignir hækkuðu um 19% en á móti lækkaði hlutabréfaálag EIOPA um 6,3%. Saman leiðir þetta til lítils háttar hækkunar á útreikningi markaðskröfu. Lágmarksgjaldþol hækkaði um 9%, sem er nokkurn veginn í takt við hækkun gjaldpolskröfunnar.

Gjaldpolskrafa Varðar líftrygginga hækkaði um 7%. Iðgjöld hækkuðu um 2%, en váttryggingaskuldin stóð nánast í stað. Váttryggingaráhætta hækkar þó umtalsvert. Fjáreignir lækkuðu um 2% og það ásamt lækkun áhættuálags EIOPA skilar sér í lægri markaðskröfu milli ára. Mótaðilaáhætta er sömuleiðis lægri 2018 þar sem lægri fjárhæð lendir á endurtryggjendum. Lágmarksgjaldþol (Absolute floor skv. EIOPA) hækkaði um 13%, en það skýrist af veikingu krónunnar milli ára.

Niðurbrot gjaldpolskröfu í árslok 2018 og 2017:

Gjaldpolskrafa (SCR) samstæðu - þús.kr.	2018	%	2017	%
Markaðsáhætta	1.507.950	39%	1.274.612	36%
Heilsutryggingaáhætta	773.630	20%	647.449	18%
Mótaðilaáhætta	692.170	18%	487.228	14%
Líftryggingaáhætta	363.148	9%	315.814	9%
Skaðatryggingaáhætta	3.061.069	79%	2.788.961	80%
Fjölþættingaráhrif	-2.016.967	-52%	-1.698.720	-48%
Grunngjaldpolskrafa samtals	4.381.000	113%	3.815.344	109%
Rekstraráhætta	345.430	9%	312.519	9%
Aðlögun vegna frestaðra skatta	-866.000	-22%	-623.982	-18%
Samtals gjaldpolskrafa	3.860.430	100%	3.503.881	100%

Hlutfall áhætta af heildar gjaldþolskröfunni er nokkuð svipað milli ára. Helsta breytingin er að mótaðilaáhætta hækkar um 4%, en eins og fram hefur komið er skýringin hækkun stærstu áhættu endurtryggjenda. Þá hækka fjölbættingaráhrif jafnframt um 4% og sama gildir um frádrátt vegna tapgleypni frestaðra skatta.

E.3 Notkun á „duration-based equity risk sub-module“ við útreikning gjaldþolskröfu
Ekki er notast við þessa aðferð við útreikning á gjaldþolskröfu (SCR) Varðar.

E.4 Mismunur á staðalformúlu (Standard formula) og eigin líkana (internal model)
Ekki er notast við annað líkan en staðalformúlu við útreikning á gjaldþolskröfu Varðar.

E.5 Vanefndir á lágmarksgjaldþoli (MCR) og gjaldþolskröfu (SCR)
Ekki voru neinar vanefndir á lágmarksgjaldþoli eða gjaldþolskröfu Varðar.

E.6 Aðrar upplýsingar
Ekki er um að ræða aðrar upplýsingar.

Niðurlag

Hér að framan hefur verið fjallað um gjaldþol og fjárhagslega stöðu Varðar vegna rekstrarársins 2018. Fjallað hefur verið um starfsemi og afkomu félagsins, stjórnkerfi þess, áhættusnið og helstu áhættur, verðmat samkvæmt Solvency II og eiginfjárstýringu. Sagt hefur verið frá öllum helstu breytingum sem gerðar voru á árinu, meðal annars á stjórnskipulagi þess. Til fyllingar og frekari skýringa er vísað í viðauka við skýrsluna sem ætlað er að gefa enn gleggri mynd af fjárhagsstöðu félagsins. Þær upplýsingar eru sóttar í Solvency II skýrslu sem skilað er til Fjármálaeftirlitsins samhliða birtingu þessarar skýrslu.

Að mati stjórnenda og stjórnar félagsins er Vörður sterkt og öflugt félag. Þær jákvæðu breytingar sem átt hafa sér stað með öflugum eiganda eru til þess fallnar að styrkja stöðu þess enn frekar á markaði og er framtíð þess því björt.